

**RAPORT Z WIZYTACJI**  
**(profil ogólnoakademicki)**

**dokonanej w dniach 20-21 października 2017 r. na kierunku**  
**„turystyka i rekreacja” prowadzonym na**  
**Wydziale Turystyki i Rekreacji**  
**Akademii Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha**  
**w Krakowie**

**Warszawa, 2017**

## Spis treści

|                                                                                                   |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu .....                                                   | 4  |
| 1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....                              | 4  |
| 1.2. Informacja o procesie oceny .....                                                            | 4  |
| 2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku .....                      | 5  |
| 3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej .....                                      | 7  |
| 4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....                                   | 8  |
| Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni .....            | 8  |
| Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1 .....                                    | 8  |
| 5. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....                                   | 8  |
| Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni .....            | 8  |
| Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1 .....                                    | 8  |
| Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....                                       | 13 |
| Zalecenia .....                                                                                   | 14 |
| Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia ..... | 14 |
| Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....                                     | 14 |
| Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....                                       | 22 |
| Dobre praktyki .....                                                                              | 23 |
| Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia .....               | 23 |
| Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3 .....                                    | 23 |
| Uzasadnienie.....                                                                                 | 25 |
| Zalecenia.....                                                                                    | 25 |
| Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia.....                                             | 25 |
| Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium.....                                       | 25 |
| Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....                                       | 28 |
| Dobre praktyki .....                                                                              | 28 |
| Zalecenia .....                                                                                   | 28 |
| Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia. 28            |    |
| 1. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia .....                    | 28 |
| Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....                                     | 28 |
| Dobre praktyki .....                                                                              | 29 |
| - udział studentów w pracach na rzecz miasta Krakowa w zakresie turystyki i rekreacji, 29         |    |
| Zalecenia .....                                                                                   | 30 |
| Brak.....                                                                                         | 30 |
| Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia .....                                        | 30 |

|                                                                                                                                                                                                                                       |                                         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|
| Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....                                                                                                                                                                         | 30                                      |
| Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....                                                                                                                                                                           | 31                                      |
| Dobre praktyki .....                                                                                                                                                                                                                  | 31                                      |
| Organizacja „Dnia Erasmusa” .....                                                                                                                                                                                                     | 31                                      |
| Zalecenia .....                                                                                                                                                                                                                       | 31                                      |
| Brak .....                                                                                                                                                                                                                            | 31                                      |
| Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia .....                                                                                                                                                               | 31                                      |
| Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....                                                                                                                                                                         | 31                                      |
| Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....                                                                                                                                                                           | 33                                      |
| Dobre praktyki .....                                                                                                                                                                                                                  | 34                                      |
| Zalecenia .....                                                                                                                                                                                                                       | 34                                      |
| Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia.....                                                                                                                        | 34                                      |
| Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....                                                                                                                                                                         | 34                                      |
| Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....                                                                                                                                                                           | 36                                      |
| Dobre praktyki .....                                                                                                                                                                                                                  | 36                                      |
| Zalecenia .....                                                                                                                                                                                                                       | 36                                      |
| 5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....                                                                                                                    | 36                                      |
| Załączniki: .....                                                                                                                                                                                                                     | <b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b> |
| Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.....                                                                                            | <b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b> |
| Harmonogram wizytacji .....                                                                                                                                                                                                           | <b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b> |
| Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych .....                                                                                                                                                                    | <b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b> |
| Anna Kędzior.....                                                                                                                                                                                                                     | <b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b> |
| Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego).....     | <b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b> |
| Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)..... | <b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b> |
| Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa..                                                                                                                                                        | <b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b> |
| Załącznik nr 7. Informacja o hospitolowanych zajęciach i ich ocena .                                                                                                                                                                  | <b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b> |



## **1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu**

### **1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej**

Przewodniczący: prof. dr hab. Janusz Iskra, członek PKA

członkowie:

1. Dr Maria Długosielska – ekspert PKA
2. Dr Mariusz Pocięcha – członek PKA
3. Mgr Jakub Kozieł – ekspert PKA ds. postępowania oceniającego
4. Bartłomiej Majewski – ekspert studencki.

### **1.2. Informacja o procesie oceny**

Ocena na kierunku „turystyka i rekreacja” prowadzonym na Wydziale Turystyka i Rekreacja Akademii Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha odbyła się po raz trzeci, została dokonana z inicjatywy PKA. Dwie ostatnie wizytacje zakończyły oceną pozytywną.

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie raportu samooceny, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

## 2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

(jeśli kierunek jest prowadzony na różnych poziomach kształcenia, informacje należy przedstawić dla każdego poziomu kształcenia)

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Nazwa kierunku studiów</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Turystyka i rekreacja                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Poziom kształcenia</b><br>(studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Studia I stopnia stacjonarne i niestacjonarne<br>Studia II stopnia stacjonarne i niestacjonarne                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Profil kształcenia</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Ogólnoakademicki                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Forma studiów</b> (stacjonarne/niestacjonarne)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Stacjonarne i niestacjonarne                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek</b><br>(w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia) | 1. Obszar nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej – 80%<br>2. Obszar nauk społecznych 10%<br>3. Obszar nauk humanistycznych 5%<br>4. Obszar nauk przyrodniczych 5 %                                                                                                                                               |
| <b>Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku</b><br>(zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)                                                            | Dziedzina: Nauki o kulturze fizycznej<br>Dziedzina: Nauki społeczne, dyscyplina: pedagogika<br>Dziedzina: Nauki ekonomiczne, dyscyplina: ekonomia, nauka o zarządzaniu<br>Dziedzina: Nauki prawne, dyscyplina: prawo<br>Dziedzina: Nauki humanistyczne, dyscyplina: historia, filozofia<br>Dziedzina: nauk o ziemi, dyscyplina: geografia |
| <b>Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia</b>                                                                                                                                                                                                                                         | <b>Studia I stopnia</b><br>Liczba semestrów -6<br>Ilość punktów -180<br><b>Studia II stopnia</b><br>Liczba semestrów -4<br>Ilość punktów -120                                                                                                                                                                                             |
| <b>Wymiar praktyk zawodowych / liczba godzin praktyk</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>Studia I stopnia – 160 g</b><br><b>Studia II stopnia-160g</b>                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>Studia I stopnia</b><br>Specjalności zawodowe<br>1. Hotelarstwo-H<br>2. Obsługa Ruchu Turystycznego-ORT<br>3. Odnowa psychosomatyczna-OP                                                                                                                                                                                               |

|                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                               | 4. Rekreacja Ruchowa-RR<br>5. Turystyka przygodowa-TA<br><b>Studia II stopnia:</b><br>1. Zarządzanie biznesem turystycznym<br>2. Zarządzanie ośrodkami SPA<br>3. Turystyka przyrodnicza<br>4. Turystyka motywacyjna i biznesowa<br>5. Coaching w rekreacji<br>6. Outdoor project management (Zarządzanie projektami outdoor)                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów</b>                                                                            | Studia I stopnia – <b>Licencjat</b><br>Studia II stopnia - <b>Magister</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego</b>                                                       | 41                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|                                                                                                                               | <b>Studia stacjonarne</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>Studia niestacjonarne</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Liczba studentów kierunku</b>                                                                                              | <b>783</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>148</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych</b> | <b>Studia I stopnia</b><br>E-biznes-2426<br>ORT-2378<br>H-2381<br>RR-2378<br>TA-2381<br>OP-2381<br><b><u>Studia II stopnia</u></b><br>Zarządzanie biznesem turystycznym - 1285<br>Zarządzanie ośrodkami SPA- 1360<br>Turystyka przyrodnicza- 1315<br>Turystyka motywacyjna i biznesowa-1315<br>Coaching w rekreacji-1315<br>Outdoor project management (Zarządzanie projektami-1360 | <b>Studia I stopnia</b><br>E-biznes-1503<br>ORT-1487<br>H-1481<br>RR-1499<br>TA-1503<br>OP-1503<br><b><u>Studia II stopnia</u></b><br>Zarządzanie biznesem turystycznym-810<br>Zarządzanie ośrodkami SPA- 810<br>Turystyka przyrodnicza-810<br>Turystyka motywacyjna i biznesowa-820<br>Coaching w rekreacji-830<br>Outdoor project management (Zarządzanie projektami-840 |

### 3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

| Kryterium                                                                                               | Ocena stopnia spełnienia kryterium <sup>1</sup><br>Wyróżniająca / W pełni /<br>Zadowalająca/ Częściowa /<br>Negatywna |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni                        | W pełni                                                                                                               |
| Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia             | W pełni                                                                                                               |
| Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia                           | W pełni                                                                                                               |
| Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia                                                        | W pełni                                                                                                               |
| Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia                      | W pełni                                                                                                               |
| Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia                                                   | W pełni                                                                                                               |
| Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia                                       | W pełni                                                                                                               |
| Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia | W pełni                                                                                                               |

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

**Tabela 1**

| Kryterium                                                                                        | Ocena spełnienia kryterium <sup>1</sup><br>Wyróżniająca / W pełni /<br>Zadowalająca/ Częściowa |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Uwaga:</b> należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny |                                                                                                |

<sup>1</sup> W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

#### 4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

##### **Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni**

1.1.Koncepcja kształcenia

1.2.Prace rozwojowe w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku studiów

1.3.Efekty kształcenia

##### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1**

#### 5. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

##### **Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni**

1.4.Koncepcja kształcenia

1.5.Prace rozwojowe w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku studiów

1.6.Efekty kształcenia

##### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1**

1.1. Koncepcja kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja realizowana przez Wydział Turystyki i Rekreacji jest zgodna z misją oraz strategią rozwoju Akademii Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie. Fundamentalną częścią misji Akademii jest *kształcenie kadr przede wszystkim dla potrzeb kultury fizycznej oraz turystyki, a także odkrywanie i przekazywanie prawdy.*

Obecnie Uczelnia kształci studentów na siedmiu kierunkach, prowadzonych w ramach trzech wydziałów, w tym na Wydziale Turystyki i Rekreacji, gdzie kształci się w zakresie kierunku turystyka i rekreacja. Na wizytowanym kierunku kadra dydaktyczno-naukowa dąży do zapewnienia najwyższej jakości kształcenia oraz badań naukowych opartych na ugruntowanej wiedzy, czerpanej z przyjętych w ramach kształcenia obszarów wiedzy i standardowych wartościach etycznych. Misja Wydziału, na którym realizowany jest oceniany kierunek, jest spójna z misją Akademii, a *odkrywanie i przekazywanie prawdy*, konkretyzowane jest poprzez wyznaczone tematy w kierunkach wiodących badań naukowych: *poziomu, struktury i uwarunkowań sprawności fizycznej; oceny atrakcyjności wybranych obszarów dla sportu, turystyki i rekreacji; badanie historycznych i społecznych uwarunkowań rozwoju kultury fizycznej w Polsce*, które stanowią podstawę programową dla budowania koncepcji kształcenia. Koncepcja kształcenia zakłada systematyczny rozwój niezbędnych umiejętności studentów, których nabywanie wspomaga nowoczesna baza dydaktyczna. Kształcenie studentów na wizytowanym kierunku obejmuje przekazywanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które stanowią fundament do samokształcenia, naukowego myślenia, racjonalnego i kreatywnego postępowania we współczesnym środowisku oraz pozwala rozwiązywać różnorodne problemy zawodowe związane nie tylko z branżą turystyczną i rekreacyjną, ale także w powiązaniu ze sferą społeczną.

Przyjęta przez Wydział koncepcja kształcenia zakłada realizację programu kształcenia zbudowanego na aktualnych wynikach badań naukowych, które prowadzone są - między innymi - przez zatrudnionych w Wydziale pracowników. Koncepcja kształcenia i opracowany na jej kanwie program kształcenia są adekwatne do zmieniających się wymogów obecnego i przyszłego rynku pracy oraz obowiązującego warsztatu badawczego. W celu zachowania aktualności koncepcji kształcenia i programu kształcenia dydaktycy oraz naukowcy Wydziału TiR systematycznie modyfikują treści, metody, formy i efekty kształcenia, tym samym zapewniając wysoką jakości kształcenia. Pracownicy Wydziału TiR

aktywnie uczestniczą w działalności badawczej. Publikują oni w czasopismach posiadających Impact Factor i w czasopismach będących na liście MNiSW, redagują monografie, podręczniki i corocznie wprowadzają swoje osiągnięcia naukowe do programu kształcenia, tym samym aktualizując koncepcję kształcenia. Wszelkie postępowanie na rzecz poprawy jakości kształcenia zmierza do identyfikacji i wdrażania na Wydziale najlepszych praktyk w obszarze dydaktyki i nauki, czerpanych z wybranych ośrodków krajowych i zagranicznych. Jako przykład można zaprezentować działania realizowane w zakresie współpracy międzynarodowej z Universität für Bodenkultur, Wien, Institut für Landschaftsentwicklung, Erholungs-und Naturschutzplanung w zakresie: *monitoringu ruchu turystycznego w parkach narodowych – wymiana doświadczeń naukowych w zakresie metod służących lepszemu zarządzaniu obszarami chronionymi w Austrii i Polsce; roli jednostki naukowej w zarządzaniu projektem: współzarządzanie na równi z partnerem z Austrii, koordynacja badań na terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego, organizacja pobytu w Polsce dla partnerów z Austrii; współpracy z niemiecką Uczelnią w Marburgu w zakresie realizacji kształcenia w obszarze turystyki outdoor; lub w zakresie krajowej współpracy z AWF w Katowicach, w obszarze realizacji kształcenia związanego z turystyką przygodową*. W ramach turystyki przygodowej od kilku lat Uczelnia organizuje w Ojcowskim Parku Narodowym „Koniczynka Trail Marathon” – bieg góry na dystansach pół- i maratonu.

Należy dodać, że Wydział kreuje swojego absolwenta studiów I stopnia, jako samodzielnego pracownika w obszarze branży turystycznej i/lub rekreacyjnej, który jest gotów do pracy w funkcjonujących na rynku pracy instytucjach użyteczności publicznej lub do pracy w samodzielnie tworzonych - *przez absolwenta studiów II stopnia* - miejscach pracy.

W realizowanej na ocenianym kierunku koncepcji kształcenia, na uwagę zasługuje wdrażanie metod dydaktycznych aktywizujących studentów poprzez wykorzystanie nowoczesnych technologii w nauczaniu, symulacji procesów realizowanych w branży turystycznej i rekreacyjnej na zajęciach praktycznych i praktykach oraz ukierunkowanie zajęć praktycznych na działania interpersonalne i osiągnięcie samodzielności zawodowej absolwentów.

Koncepcję kształcenia na ocenianym kierunku wyróżnia bogaty wybór specjalności zawodowych, specjalizacji instruktorskich i zajęć fakultatywnych umożliwiających uzyskanie dodatkowych kompetencji zawodowych. Kształcenie na studiach stacjonarnych I stopnia w trybie stacjonarnym, prowadzone jest w sześciu specjalnościach. Kolejno są to: *obsługa ruchu turystycznego; rekreacja ruchowa; e-biznes w turystyce lub e-turystyka* (od roku akademickiego 2017/18); *hotelarstwo; odnowa psychosomatyczna oraz turystyka przygodowa*. Na studiach niestacjonarnych I stopnia Wydział kształci w ramach dwu specjalności: *hotelarstwo oraz odnowa psychosomatyczna*. Ponadto, w obu formach kształcenia na studiach I stopnia możliwe są - w ramach specjalności *rekreacja ruchowa* - następujące specjalizacje instruktorskie: *fitness - ćwiczenia siłowe; fitness - nowoczesne formy gimnastyki; narciarstwo zjazdowe powszechne; tenis ziemny; samoobrona; wspinaczka skałkowa; snowboard rekreacyjny; żeglarstwo jachtowe; jazda konna*. Oprócz wymienionych specjalności i specjalizacji na studiach I stopnia student ma możliwość dodatkowego wyboru fakultetu, którego ukończenie pozwala osiągnąć dodatkowe kwalifikacje w zakresie: *fotografii podróżniczej; masażu kosmetycznego i modelowania sylwetki; rezydenta biur podróży w turystyce wyjazdowej; specjalisty do spraw jakości i bezpieczeństwa SPA lub operatora ścianki wspinaczkowej*. Na studiach II stopnia student ma możliwość uczestniczenia w specjalnościach zawodowych w zakresie: *zarządzania biznesem turystycznym; zarządzania projektami outdoor; zarządzania ośrodkami SPA; turystyki*

motywacyjnej i biznesowej; *coachingu w rekreacji lub w turystyce przyrodniczej*. W ramach tych specjalności dodatkowo student może wybrać fakultet zawodowy, który obejmuje treści z: *doradztwa ubezpieczeniowego; audytu usług i bezpieczeństwa w SPA lub rezydenta biur podróży*.

Jednym z celów strategicznych wizytowanego kierunku jest zacieśnianie współpracy ze środowiskiem lokalnym. Sprostanie oczekiwaniom środowiska lokalnego odbywa się poprzez dostosowywanie programów oraz metod kształcenia do potrzeb rynku pracy w trakcie stałej współpracy z pracodawcami. Wydział współpracuje z interesariuszami zewnętrznymi, poprzez dynamiczne działania między innymi z: *Urzędem Miasta Krakowa - realizacja projektu, którego celem jest analiza aktualnego ruchu turystycznego, jaki ma miejsce w Krakowie; Katolickim Klubem Sportowym JADWIGA; Ośrodkiem Sportowo-Rekreacyjnym KOLNA w Krakowie; Polskim Towarzystwem Gimnastycznym „Sokół” w Krakowie, ul. Piłsudskiego 27; Małopolską Organizacją Turystyczną; Małopolskim Stowarzyszeniem Pilotów Wycieczek, Muzeum Geologicznym PAN w Krakowie oraz Centrum Geoedukacji-Geopark Kielce*. Wynikiem tej współpracy jest pogłębianie oraz ugruntowywanie kwalifikacji studentów i wydawanie im różnych certyfikatów, które potwierdzają ich kompetencje pożądane na rekreacyjnym lub turystycznym rynku pracy.

Oceniając analizowaną koncepcję kształcenia należy podkreślić, że Wydział zatrudnia wykwalifikowaną i doświadczoną kadrę posiadającą dorobek naukowy i/lub doświadczenie praktyczne zdobyte poza uczelnią, gwarantujące zdobycie przez studentów wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania czynności związanych ze środowiskiem pracy w branży turystycznej lub rekreacyjnej oraz przygotowanie do prowadzenia badań naukowych na studiach I stopnia i udział w działalności badawczej na studiach II stopnia. Wydział także zapewnił udział i współpracę przedstawicieli studentów we wszystkich komisjach i zespołach związanych z jakością kształcenia i doskonaleniem programów kształcenia. Należy także podkreślić, że Wydział przygotował i jest gotowy do realizacji oferty kształcenia w języku angielskim, w zakresie wielu modułów kształcenia podstawowego i kierunkowego.

W planach rozwoju koncepcji kształcenia na Wydziale znajduje się możliwość wprowadzenia nowego kierunku kształcenia *turystyka przygodowa*, który jest bardzo popularnym kierunkiem w wielu ośrodkach akademickich Unii Europejskiej. Ponadto, jako priorytet działania, ważny cel i zadanie do wykonania Wydział wyznaczył sobie, w przyjętej strategii rozwoju na lata 2015-2020, w obszarze nauki uzyskanie uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora nauk o kulturze fizycznej, a w obszarze dydaktyki rozszerzanie oferty edukacyjnej i zmianę profilu ogólnoakademickiego studiów I stopnia i ewentualnie II stopnia na profil praktyczny.

#### 1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki związanych z kierunkiem studiów

Badania naukowe prowadzone na Wydziale Turystyki i Rekreacji związane są z problemami poruszonymi na zajęciach i uwzględnionymi w programach nauczania. Jednocześnie tematyka prac badawczych związana jest z dziedzinami nauki i dyscyplinami naukowymi do których odnoszą się efekty kształcenia dla kierunku „turystyka i rekreacja”. W okresie 2012-2016 pracownicy Wydziału opublikowali 27 prac w czasopiśmie posiadających Impact Factor (ogólna suma punktów – 34,04). W zestawieniu dorobku naukowego uwzględniono także 22 monografie i podręczniki akademickie oraz 138 publikacji w czasopiśmie będących na liście MNiSW. Dorobek ten systematycznie (w okresie od ostatniej wizytacji PKA) wzrasta. Pracownicy Wydziału publikowali w wielu renomowanych czasopiśmie, m.in. w „The Journal of Sports Medicine and Physical Fitness, „Hydrobiologia”, czy „International Journal

of Occupational and Environmental Health”. Problematyka badań wkomponowuje się w przyjętą koncepcję kształcenia na kierunku „turystyka i rekreacja”. Wiele spośród prac publikowanych jest w czasopismach o zasięgu międzynarodowym, także z uwzględnieniem współpracy międzynarodowej. Wśród poruszanych tematów badawczych można wyróżnić projekt oceniający wpływ polskich wód krzemowych na zdrowie i zdolności poznawcze społeczeństwa (projekt interdyscyplinarny, międzyuczelniany i międzynarodowy), badania czasoprzestrzennego rozmieszczenia ruchu turystycznego w rejonie Kasprowego Wierchu (projekt realizowany we współpracy z WSTiR w Suchej Beskidzkiej) czy międzynarodowy, polsko-austriacki projekt monitorowania ruchu turystycznego w parkach narodowych. Wiele realizowanych przez Wydział projektów ma związek z aktualnymi problemami polskiej turystyki. W tym zakresie prowadzone są badania we współpracy z Polskim Związkiem Alpinizmu a także podjęto próby systemowego wykorzystania technologii GPS w wędrówkach po Tatrzańskim Parku Narodowym. Publikacje i projekty badawcze realizowane przez nauczycieli akademickich na kierunku „turystyka i rekreacja” charakteryzują się różnorodnością (związaną z obszarami kształcenia w których funkcjonuje kierunek) a także z poszukiwaniem kierunków badań związanych z aktualnymi problemami, z którymi mają styczność studenci. W ten sposób problematyka badań naukowych jest kompatybilna z potrzebami procesu nauczania i przyjętymi efektami kształcenia. W ramach rozwoju naukowego Wydział (we współpracy z Uniwersytetem Jagiellońskim) zorganizował międzynarodową konferencję Naukową „Anthropology of Tourism – Heritage and Perspectives”. Pomocne w realizacji programów badawczych są pełnione przez pracowników Wydziału role ekspertów w międzynarodowych projektach a także wydawanie własnego czasopisma „Folia Turistica”.

1.3. Opis zakładanych efektów kształcenia dla ocenianego kierunku studiów, pierwszego stopnia, profil ogólnoakademicki, został zatwierdzony Uchwałą 22/IV/2012 Senatu AWF w Krakowie z dnia 26 kwietnia 2012 roku (z późn. zm.). Opis ten zawiera 22 efekty kształcenia w zakresie wiedzy, 20 efektów w zakresie umiejętności oraz 10 efektów w zakresie kompetencji społecznych. Całość zestawionych do realizacji efektów kształcenia obejmuje cztery obszary kształcenia. Pierwszym jest obszar *nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej* z dziedziną nauk o kulturze fizycznej (80% ogółu przyjętych efektów kształcenia), drugim jest obszar *nauk społecznych*, z dziedzinami nauk społecznych i dyscypliną pedagogika; dziedziną nauk ekonomicznych, z dyscyplinami ekonomia i nauki o zarządzaniu oraz z dziedziną nauk prawnych i dyscypliną prawo (10% ogółu przyjętych efektów kształcenia), trzecim jest obszar *nauk humanistycznych* z dziedziną nauk humanistycznych i dyscyplinami historia i filozofia (5% ogółu przyjętych efektów kształcenia) i czwartym jest obszar *nauk przyrodniczych* z dziedziną nauk o Ziemi i dyscypliną geografia (5% ogółu przyjętych efektów kształcenia).

Zestawione do realizacji, na I stopniu studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, kierunkowe efekty kształcenia wyposażają absolwenta w **wiedzę** dotyczącą: *podstaw psychofizycznych pracy i wypoczynku, wpływu trybu życia na zdrowie i zaspokojenia potrzeb życiowych człowieka; funkcjonowania jednostek i grup społecznych oraz przebiegu interakcji międzyludzkich w kontekście uprawiania turystyki i rekreacji; turystyki i rekreacji jako gałęzi gospodarki; zasad tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości; wartości dziedzictwa kulturowego pozwalającego rozumieć różne uwarunkowania uprawianej turystyki i rekreacji*. Efekty te stanowią także podstawę do osiągnięcia przez absolwentów **umiejętności**: *komunikowania się z jednostką i grupą społeczną; diagnozowania potrzeb i przygotowywania*

*osób do racjonalnego i bezpiecznego wykorzystywania czasu wolnego; oceny parametrów i interpretacji danych liczbowych dotyczących uczestnictwa w turystyce i rekreacji; przygotowania odpowiedniego pisemnego raportu w zakresie prowadzonych obserwacji; interpretacji zjawisk społecznych i gospodarczych oraz analizy ekonomicznej przedsięwzięcia.* Ponadto, przyjęte efekty kształcenia dają możliwość studiującym na wizytowanym kierunku osiągnięcia **kompetencji społecznych** w zakresie: *samosdoskonalenia, odpowiedzialności za siebie i innych, wiarygodności i odwagi w wyrażaniu opinii.* Zakładane efekty kształcenia odnoszą się do wskazanych dyscyplin i dziedzin

Opis zakładanych efektów kształcenia dla ocenianego kierunku studiów, II stopnia, profil ogólnoakademicki, został zatwierdzony *Uchwałą 22/IV/2012 Senatu AWF w Krakowie z dnia 26 kwietnia 2012 roku (z późn. zm.).* Niniejszy opis zawiera 20 efektów kształcenia w zakresie wiedzy, 20 efektów w zakresie umiejętności oraz 11 efektów w zakresie kompetencji społecznych. Zestawione do realizacji efekty kształcenia obejmują cztery obszary kształcenia. Pierwszym obszarem są *nauki medyczne i nauki o zdrowiu oraz nauki o kulturze fizycznej z dziedziną nauk o kulturze fizycznej* (80% ogółu przyjętych efektów kształcenia), drugim jest obszar *nauk społecznych*, z dziedzinami nauk społecznych i dyscypliną pedagogika; dziedziną nauk ekonomicznych, z dyscyplinami ekonomia i nauki o zarządzaniu oraz z dziedziną nauk prawnych i dyscypliną prawo (10% ogółu przyjętych efektów kształcenia), trzecim jest obszar *nauk humanistycznych* z dziedziną nauk humanistycznych i dyscyplinami historia i filozofia (5% ogółu przyjętych efektów kształcenia) i czwartym jest obszar *nauk przyrodniczych* z dziedziną nauk o Ziemi i dyscypliną geografia (5% ogółu przyjętych efektów kształcenia).

Przyjęte do realizacji, na obu poziomach studiów, kierunkowe efekty kształcenia odnoszą się do wykazanych w opisach dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz są spójne z wybranymi efektami obszarowymi, spośród tych obszarów kształcenia, które przyporządkowane zostały przez Senat i Wydział TiR, jako istotne na kierunku turystyka i rekreacja. Opracowane efekty kształcenia, dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych II stopnia, w zakresie wiedzy obejmują: *wpływ ukierunkowanych działań w turystyce i rekreacji na organizm człowieka; wpływ ukierunkowanych działań w turystyce i rekreacji na środowisko i populację, w tym związane z nimi zagrożenia; zakres przemian społecznych i kulturowych wpływających na modyfikowanie modelu wykorzystania czasu wolnego i potrzebę innowacji; pogłębioną analizę o gospodarowaniu przestrzenią, strategiach gospodarczych i zjawiskach kulturowych wpływających na turystykę i rekreację.* Kluczowymi umiejętnościami, jakie zdobywa absolwent studiów drugiego stopnia są kwalifikacje do *prawidłowego metodologicznie rozwiązywania i komunikatywnego prezentowania złożonych zagadnień badawczych i zawodowych z obszaru turystyki i/lub rekreacji.* Natomiast wśród kompetencji społecznych na uwagę zasługuje osiągnięcie przez studiujących *zdolności przywództwa w grupie, odpowiedzialność za pracę kierowanego zespołu, akceptacji mogących pojawić się ograniczeń oraz respektowania zasad etyki.* Należy dodać, że w przyjętych do realizacji efektach kształcenia na studiach pierwszego stopnia znajdują się elementy wiedzy i umiejętności, które przygotowują studenta wprowadzając go w działania związane z prowadzeniem badań naukowych, a na studiach drugiego stopnia dają mu możliwość uczestnictwa w badaniach naukowych. Studenci studiów pierwszego stopnia poznają metody oceny: stanu psychofizycznego człowieka; możliwości i potrzeby podejmowania przez niego aktywności w zakresie turystyki i rekreacji; mechanizmy funkcjonowania człowieka podejmującego aktywność turystyczną i rekreacyjną, rozumieją pojęcia związane z: własnością intelektualną i zasadami jej ochrony; dziedzinami związanymi

z turystyka i rekreacją, w tym naukami humanistycznymi, społecznymi i przyrodniczymi. Potrafią oni korzystać z technik informacyjnych w celu: pozyskiwania, przechowywania i analizowania danych wykorzystywanych w turystyce i rekreacji; ustalania obowiązującego stanu prawnego wybranych zagadnień w zakresie turystyki lub rekreacji. Natomiast studenci studiów II stopnia poddają analizie procesy psychospołeczne charakterystyczne dla turystyki i rekreacji; oceniają skutki i prowadzą przewidywania w związku z uczestnictwem człowieka w turystyce i rekreacji; analizują i oceniają nowe formy turystyki i rekreacji oraz ich skutki psychospołeczne; diagnozują wpływ czynników społecznych i zmian cywilizacyjnych na styl życia; analizują wpływ uwarunkowań kulturowych, społecznych i cywilizacyjnych na wielkość, kierunki i formy ruchu turystycznego etc.

Ponadto, przyjęte do realizacji efekty kształcenia, zarówno dla studiów I jak i II stopnia zakładają, iż absolwent kierunku turystyka i rekreacja posługuje się językiem obcym na poziomie B2 (na studiach I stopnia) lub B2+ (na studiach II stopnia) i potrafi współpracować w grupie na studiach I stopnia lub kierować zespołem na studiach II stopnia.

Wszystkie kierunkowe efekty kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia są identyczne dla formy stacjonarnej oraz niestacjonarnej i znajdują swoje odzwierciedlenie w formie uszczegółowionych efektów przedmiotowych w sylabusach, opracowanych dla każdej formy zajęć, w tym dla praktyk zawodowych.

Dokonana przez ZO PKA analiza opisu zakładanych efektów kształcenia oraz wszystkich efektów przedmiotowych zawartych w sylabusach pozwoliła stwierdzić, że są one sformułowane w sposób jasny i zrozumiały. Natomiast na podstawie analizy wybranych prac etapowych i dyplomowych ZO PKA stwierdził, że zakładane kierunkowe efekty kształcenia i przedmiotowe efekty kształcenia są możliwe do osiągnięcia oraz do zweryfikowania na podstawie zakładanych form oceniania, co potwierdzali także w swoich wypowiedziach studenci obecni na zebraniu z ZO PKA.

Reasumując należy podkreślić, że przyjęte do realizacji, na obu poziomach i dla obu trybów studiów, kierunkowe efekty kształcenia są zgodne z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego.

#### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku turystyka i rekreacja została opracowana i modyfikowana w oparciu o doświadczenia kadry naukowo-dydaktycznej Wydziału oraz na bazie wzorców niemieckich i austriackich uczelni, z którymi Wydział współpracuje. Przyjęta koncepcja jest spójna z ogólną misją i strategią rozwoju Akademii i znajduje potwierdzenie w opracowanych opisach kierunkowych efektów kształcenia, w realizowanych programach kształcenia, w tym planach studiów, w których zawarto treści wskazujące na dostosowanie programów kształcenia do potrzeb rynku pracy i obowiązujących wymogów związanych z wprowadzeniem studentów do badań lub prowadzeniem przez nich badań naukowych.

W przyjętej koncepcji Wydział zakłada zapewnienie najlepszej możliwej jakości kształcenia, co znajduje potwierdzenie w wykorzystaniu wyników badań własnych pracowników i studentów w toku realizacji programów kształcenia i ich doskonaleniu. Na szczególną uwagę zasługuje wyjątkowo aktywny udział, w procesie ustalania koncepcji kształcenia, interesariuszy wewnętrznych (kadra naukowa i dydaktyczna) i interesariuszy zewnętrznych (zagraniczne i krajowe uczelnie partnerskie oraz pracodawcy).

Zakładane kierunkowe efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, na studiach I i II stopnia, w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym, uwzględniają opisy wybranych efektów kształcenia dla profilu

ogólnoakademickiego, które są zawarte w KRK dla stosownych obszarów kształcenia do których został przyporządkowany przez Senat i Radę Wydziału kierunek turystyka i rekreacja

### **Dobre praktyki**

Integracja środowiska polskich badaczy związanych z turystyką poprzez wydawanie międzynarodowego czasopisma „*Folia Turistica*”.

Włączenie się do popularyzacji amatorskich biegów wytrzymałościowych poprzez organizację „*Koniczynka Trail Marathon*”. Impreza ta łączy inicjatywy organizacyjne i aktywne uczestnictwo w rekreacji ruchowej – obydwie te aspekty zawarte są w efektach kształcenia na wizytowanym kierunku.

Łączenie problematyki badawczej z praktyką działalności organizacji turystycznych w Polsce i za granicą.

### **Zalecenia**

ZO PKA rekomenduje kontynuację działań zmierzających do uruchomienia kierunku **turystyka przygodowa**

### **Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia**

2.1 Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia

2.2 Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia

2.3 Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2**

2.1. Programy kształcenia realizowane na kierunku turystyka i rekreacja są zgodne z załącznikiem do *Uchwały Rady Wydziału TiR z dnia 29-09-2013 r. (z późn. zm.)* w przypadku studiów stacjonarnych I stopnia oraz z załącznikami do *Uchwały Rady Wydziału TiR z dnia 26-09-2013 r. (z późn. zm.)* w przypadku studiów niestacjonarnych I stopnia, studiów stacjonarnych i niestacjonarnych II stopnia.

Studia stacjonarne i niestacjonarne I stopnia na kierunku turystyka i rekreacja, o profilu ogólnoakademickim, trwają sześć semestrów (trzy lata). Ogólna liczba godzin kształcenia zorganizowanych planem studiów wynosi na studiach stacjonarnych 2381, a na niestacjonarnych 1503. Organizacja roku akademickiego dla studiów stacjonarnych zakłada realizację zajęć w dwu piętnastotygodniowych semestrach, w dni powszednie, a dla studiów niestacjonarnych również w dwu semestrach, ale zajęcia mają odbywać się w trakcie sesji sobotnio-niedzielnich, ok. 11 razy w semestrze. Takie rozplanowanie zajęć w semestrach zapewnia realizację zakładanych treści kształcenia i jest zgodne z zasadami higieny procesu kształcenia. Studiujący w trybie stacjonarnym realizuje w ciągu dnia około 5 godzin lekcyjnych, a w trybie niestacjonarnym około 9 godzin lekcyjnych. W obu przypadkach programom kształcenia przyporządkowano właściwą liczbę pkt. ECTS w wymiarze co najmniej 180 pkt. (liczba ta może być większa w zależności od dokonanego przez studenta wyboru zajęć z modułu przedmiotów obieralnych).

Zaprezentowane programy kształcenia zawierają moduły: *przedmiotów podstawowych* (100 pkt. ECTS); *przedmiotów/zajęć praktycznych* (60 pkt. ECTS); *przedmiotów ogólnouczelnianych* (6 pkt. ECTS); *przedmiotów do wyboru* (56 pkt. ECTS), a w nim: *blok przedmiotów specjalnościowych* (38 pkt. ECTS, wraz z *praktyką specjalnościową* 6 pkt. ECTS); *obieralną specjalizację instruktorską* (6 pkt. ECTS); *obieralny fakultet zawodowy* (2 pkt. ECTS) oraz *dwa języki obce* (10 pkt. ECTS). Programy te uwzględniają właściwą liczbę

pkt. ECTS przyporządkowaną: *zajęciom w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim* (90 pkt. ECTS - na studiach stacjonarnych i 72 pkt. ECTS na studiach niestacjonarnych); *zajęciom*, które służą zdobywaniu przez studenta *pogłębionej wiedzy z zakresu turystyki i rekreacji* oraz *umiejętności prowadzenia badań naukowych*, które są związane z badaniami naukowymi, jakie prowadzi Wydział w przyjętych do realizacji dziedzinach nauki (100 pkt. ECTS, co stanowi ponad 50% ogółu wymaganych pkt. ECTS); *seminarium dyplomowym*, w ramach których studenci zgłębiają podstawy działalności badawczej i przygotowują *pracę dyplomową* (6 pkt. ECTS); oraz *praktykom specjalnościowym* w wymiarze 160 godzin (6 pkt. ECTS). Na uwagę zwraca także realizacja zajęć z wychowania fizycznego, jako przedmiotu obowiązkowego, któremu Władze Wydziału przyporządkowały - w obu formach - 2 pkt. ECTS, co aktualnie nie jest zgodne z § 4. ust. 1. pkt. 5 Rozporządzenia MNiSW z dnia z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów.

Tak zaplanowany, w programach kształcenia na studiach I stopnia, w tym planach studiów, w obu formach kształcenia, czas pracy studenta w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim oraz uwzględniający jego własny nakład pracy, umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. W ramach obu realizowanych programów studiów I stopnia, studenci mogą uzyskiwać kwalifikacje zawodowe w specjalnościach: *obsługa ruchu turystycznego; rekreacja ruchowa; e-biznes w turystyce lub e-turystyka (od roku akademickiego 2017/18); hotelarstwo; odnowa psychosomatyczna oraz turystyka przygodowa*. Na studiach niestacjonarnych I stopnia Wydział kształci w ramach dwu specjalności: *hotelarstwo* oraz *odnowa psychosomatyczna*. Ponadto, w obu formach kształcenia możliwe są do zrealizowania - w ramach specjalności *rekreacja ruchowa* (aktualnie tylko dla formy stacjonarnej) - następujące specjalizacje instruktorskie: *fitness - ćwiczenia siłowe; fitness - nowoczesne formy gimnastyki; narciarstwo zjazdowe powszechne; tenis ziemny; samoobrona; wspinaczka skałkowa; snowboard rekreacyjny; żeglarsstwo jachtowe; jazda konna*. Oprócz wymienionych specjalności i specjalizacji student ma możliwość wyboru fakultetu, którego ukończenie pozwala mu osiągnąć dodatkowe kwalifikacje w zakresie: *fotografii podróżniczej; masażu kosmetycznego i modelowania sylwetki; rezydenta biur podróży w turystyce wyjazdowej; specjalisty do spraw jakości i bezpieczeństwa SPA lub operatora ścianki wspinaczkowej*.

Realizowane na ocenianym kierunku treści kształcenia, które między innymi opierają się na badaniach własnych pracowników Wydziału, są dobrze udokumentowane w sylabusach i obejmują wiedzę z zakresu przyjętych przez Wydział dla ocenianego kierunku dziedzin nauki. W dziedzinach nauk o kulturze fizycznej treści obejmują wiedzę z: *biologicznego rozwoju człowieka; fizjologii; higieny; żywienia; podstaw aktywności ruchowej człowieka; podstawy rekreacji ruchowej; odnowy biologicznej*. Tę wiedzę student wykorzystuje w trakcie zdobywania umiejętności na instruktorskich zajęciach specjalnościowych i zawodowych. Treści związane z naukami o Ziemi, student zgłębia na: *krajoznawstwie i przyrodoznawstwie; geografii turystycznej; ekologii i ochronie środowiska*. Wiedza z tej dziedziny jest wykorzystywana na zajęciach związanych z organizowaniem środowiska dla zajęć rekreacyjnych i turystycznych. Treści obejmujące wiedzę i umiejętności z dziedzin społecznych, ekonomicznych i prawnych, są realizowane na zajęciach z: *ekonomii; ekonomiki turystyki i rekreacji, zarządzania, marketingu; obsługi ruchu turystycznego; prawa*. Natomiast treści z nauk humanistycznych, które są ukierunkowane na rozumienie potrzeb i celów oraz wartości dorobku kultury, student przyswaja na zajęciach z: *filozofii, psychologii, historii turystyki i rekreacji, historii architektury i sztuki*. Istotnym, w realizowanym

programie kształcenia, jest fakt, że treści ww. przedmiotów są trafnie dobrane do przyjętych dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz, że odpowiadają zakładanym kierunkowym efektom kształcenia.

Ponadto, realizacja ww. treści na wybranych przedmiotach pozwala uzyskiwać dane stosowane w działalności badawczej, które są między innymi wykorzystywane dla potrzeb środowiska lokalnego. Przykładem może być praca wykonana przez studentów specjalności *hotelarstwo*, którzy w ramach ćwiczeń dokonali oceny możliwości kategoryzowania dwudziestu kilku obiektów hotelarskich w europejskim systemie HSU, a wyniki ich pracy zostały zaprezentowane na Kongresie Turystyki Polskiej, jako pierwsza analiza tego typu w kraju. Należy także podkreślić, że absolwent ocenianego kierunku zdobywa kwalifikacje i kompetencje w zakresie dwóch języków obcych, które realizuje łącznie w wymiarze 300 godzin (10 pkt. ECTS).

Treści przedmiotowe, analizowanych programów kształcenia, są opracowane w odrębnych dla każdego przedmiotu sylabusach, które zawierają: *nazwę przedmiotu w języku polskim i angielskim; kod przedmiotu; kategorię przedmiotu (obowiązkowy/ specjalnościowy/ do wyboru); czas realizacji (semestr, rok); cele wymagania wstępne; formy zajęć, efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych; szczegółowe treści kształcenia wraz z kryteriami ich weryfikacji; metody dydaktyczne realizacji i oceny zajęć; warunki i formę zaliczenia przedmiotu z podanymi kryteriami; ogólną liczbę punktów ECTS oraz bilans punktów ECTS w oparciu o oszacowanie nakładu pracy studenta; macierz realizacji przedmiotu; literaturę podstawową i uzupełniającą; informacje o nauczycielach prowadzących przedmiot.*

W zaprezentowanych planach studiów I stopnia wykłady stanowią ok. 690 godzin, a formy aktywizujące ok. 1740 godzin - na *studiach stacjonarnych* i odpowiednio na *studiach niestacjonarnych* wykłady stanowią ok. 475 godzin, a pozostałe formy ok. 1028 godzin. Przyjęte proporcje między zajęciami teoretycznymi, ćwiczeniami, zajęciami laboratoryjnymi, seminariami i praktykami specjalnościowymi oraz prawidłowa sekwencja zajęć zapewniają osiągnięcie na studiach I stopnia zakładanych efektów kształcenia. Programy studiów I stopnia są dodatkowo wzbogacone obozem wędrownym (60 godz./3 pkt. ECTS).

Studia stacjonarne i niestacjonarne II stopnia, na kierunku turystyka i rekreacja, o profilu ogólnoakademickim, trwają cztery semestry (dwa lata). Ogólna liczba kontaktowych godzin kształcenia na studiach stacjonarnych wynosi 1285, a na niestacjonarnych 820. Organizacja roku akademickiego dla studiów stacjonarnych zakłada realizację zajęć w dwu piętnastotygodniowych semestrach, w dni powszednie, a dla studiów niestacjonarnych również w dwu semestrach, ale zajęcia odbywają się w trakcie sesji sobotnio-niedzielnich, ok. 11 razy w semestrze. Tak zaplanowana dystrybucja zajęć w semestrach zapewnia realizację zakładanych treści kształcenia i jest zgodna z zasadami higieny procesu kształcenia. Studiujący w trybie stacjonarnym realizuje w ciągu dnia około 4 godzin lekcyjnych, a w trybie niestacjonarnym około 9 godzin lekcyjnych. W obu przypadkach programom kształcenia przyporządkowano właściwą liczbę pkt. ECTS w wymiarze 120 pkt.

Realizowane na studiach II stopnia, w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, programy kształcenia zawierają moduły: *przedmiotów podstawowych* (70 pkt. ECTS); *przedmiotów/zajęć praktycznych* (50 pkt. ECTS); *przedmiotów ogólnouczeniowych* (4 pkt. ECTS); *przedmiotów do wyboru* (46 pkt. ECTS), a w nim blok *przedmiotów specjalnościowych* (36 pkt. ECTS wraz z *praktyką specjalnościową* 7 pkt. ECTS); *obieralny fakultet zawodowy* (2 pkt. ECTS) oraz *język obcy* (8 pkt. ECTS). Programy te uwzględniają właściwą liczbę pkt. ECTS przyporządkowaną: *zajęciom w bezpośrednim kontakcie z*

*nauczycielem akademickim* (60 pkt. ECTS - na studiach stacjonarnych i 40 pkt. ECTS na studiach niestacjonarnych); *zajęciom*, które służą zdobywaniu przez studenta *pogłębionej wiedzy z zakresu turystyki i rekreacji* oraz umiejętności prowadzenia *badan naukowych*, które są związane z badaniami naukowymi jakie prowadzi Wydział (70 pkt. ECTS, co stanowi ponad 50% ogółu wymaganych pkt. ECTS); *seminarium magisterskiemu i egzaminowi dyplomowemu*, w ramach których studenci uczestniczą w działalności badawczej, przygotowują i bronią pracę magisterską (łącznie 14 pkt. ECTS); oraz *praktykom specjalnościowym* w wymiarze 160 godzin (6 pkt. ECTS). Ponownie uwagę zwraca fakt realizacji zajęć z wychowania fizycznego, jako przedmiotu obowiązkowego, któremu Władze Wydziału przyporządkowały - w formie stacjonarnej - 2 pkt. ECTS, co jak już podkreślano nie jest zgodne z § 4. ust. 1. pkt. 5 Rozporządzenia MNiSW z dnia z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów.

Treści kształcenia zawarte w programach studiów II stopnia są logicznym rozwinięciem wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych realizowanych na studiach I stopnia, uwzględniającym pogłębiony i zaawansowany ich poziom. Treści te są dodatkowo wzbogacone o zagadnienia związane z obszarem: motoryczności ludzkiej, które są realizowane w ramach przedmiotów *antropomotoryka*; naturalnego środowiska, które student przyswaja w ramach przedmiotów *regiony turystyczne i planowanie przestrzenne w turystyce i rekreacji*; humanistycznym, które są zgłębiane na zajęciach z *historii kultury oraz etyki*; społecznym w ramach przedmiotów *prawo gospodarcze, socjologia czasu wolnego, zarządzanie przedsiębiorstwem turystycznym oraz polityka turystyczna i rekreacyjna* - co zapewnia ich kompleksowość i dostosowanie do potrzeb dydaktycznych ocenianego kierunku. W ocenianych programach kształcenia, w obu formach studiów, znaczące miejsce znajdują zajęcia przygotowujące i umożliwiające studentom udział w badaniach i pracy naukowej (miedzy innymi to: *metodologia pracy naukowej* - 15 godz./2 pkt. ECTS, *statystyka w turystyce i rekreacji* - 30 godz./3 pkt. ECTS oraz *seminarium dyplomowe* 45 godz./ 6 pkt. ECTS lub *magisterskie* - 60 godz./6 pkt. ECTS). Jak już podkreślano pracownicy naukowi Wydziału wprowadzają do programu nauczania bieżące doniesienia z badań własnych oraz najnowsze wyniki badań w zakresie dziedzin i dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek nauczania, tym samym aktualizując stan wiedzy realizowanego programu kształcenia. Ponadto, stosowane przez dydaktyków metody nauczania i oceny osiąganych efektów przedmiotowych pozwalają opanować, przeciętnemu studentowi, zakładane treści kształcenia na pożądanym poziomie.

Studia II stopnia kończą się egzaminem magisterskim, którego zasady przeprowadzenia zostały określone w Regulaminie studiów i podane na stronie internetowej Wydziału.

Zaplanowany na studiach II stopnia, w obu formach kształcenia, czas pracy studenta w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim oraz uwzględniający jego własny nakład pracy, umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. W ramach obu realizowanych programów studiów, studenci mogą uzyskiwać dodatkowe kwalifikacje zawodowe w specjalnościach: *zarządzanie biznesem turystycznym; zarządzanie ośrodkami SPA; turystyka motywacyjna i biznesowa; turystyka przyrodnicza; coaching w rekreacji; zarządzanie projektami outdoor*. Na studiach niestacjonarnych II stopnia Wydział aktualnie kształci w ramach specjalności: *coaching w rekreacji*. Ponadto, w obu formach kształcenia, możliwe jest osiągnięcie przez studentów - w ramach realizacji fakultetu - kolejnych dodatkowych kwalifikacji w zakresie: *doradztwa ubezpieczeniowego; audytu usług i bezpieczeństwa w SPA; rezydenta biur podróży*.

Na studiach II stopnia treści przedmiotowe są opracowane w odrębnych dla każdego przedmiotu sylabusach, które zawierają analogicznie informacje jak na studiach I stopnia.

W zaprezentowanych planach studiów II stopnia wykłady stanowią ok. 450 godzin, a formy aktywizujące ok. 910 godzin - na *studiach stacjonarnych* i odpowiednio na *studiach niestacjonarnych* wykłady stanowią ok. 310 godzin, a pozostałe formy ok. 510 godzin.

Należy stwierdzić, że wykorzystywane na ocenianym kierunku, na studiach I i II stopnia, w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, metody kształcenia powiązane są z zakładanymi efektami kształcenia i realizowanymi formami zajęć. Na wykładach i zajęciach teoretycznych dominuje: *wykład; opis i analiza studium przypadku; dyskusja; prezentacja multimedialna; film etc.*, a na zajęciach typu: ćwiczenia, laboratoria, seminaria lub zajęcia terenowe dominują: *praca w grupach; działania w plenerze turystycznym; burza mózgów; dyskusja; rozwiązywanie problemów; prezentacje multimedialne; prace z podręcznikiem; testy sprawnościowe; ćwiczenia w formie zabawowej; ćwiczenia w bezpośredniej celowości ruchu etc.*, które skutecznie aktywizują studentów w zdobywaniu zakładanych efektów kształcenia.

Dobór metod kształcenia, w analizowanych programach studiów I i II stopnia, jest trafny i pozwala osiągnąć zakładane efekty kształcenia. Należy także zaznaczyć, że w ocenianych programach studiów, program kształcenia umożliwia studentom: przygotowanie do prowadzenia badań na studiach I stopnia oraz udział w badaniach naukowych na studiach II stopnia. Ponadto, przyjęte proporcje między zajęciami teoretycznymi, ćwiczeniami, zajęciami laboratoryjnymi, seminariami i praktykami specjalnościowymi oraz prawidłowa sekwencja zajęć zapewniają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia na obu stopniach studiów.

Przyjęte w programach treści przedmiotowe są realizowane, na ocenianym kierunku, na zajęciach w grupach, które spełniają wymagania określone uchwałą Senatu AWF w Krakowie. Wykłady są realizowane dla całości studiującego rocznika, zajęcia podstawowe odbywają się w grupach od 30. do 35. osób, zajęcia laboratoryjne od 20. do 21. osób, zajęcia terenowe w grupach 15. osobowych, seminaria licencjackie w grupach do 10. osób. a seminaria magisterskie w grupach do 5. osób. Taka organizacja zajęć jest racjonalna, wskazuje na dojrzałość dydaktyczną i tym samym sprzyja realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Realizowane programy kształcenia, na studiach I i II stopnia, w obu formach kształcenia, uwzględniają 160 godz. praktyk specjalnościowych (co stanowi 4 tygodnie praktyk). Praktyki te są prowadzone zgodnie z ideą wybranej specjalności, w ostatnim roku studiów, co umożliwia studentom właściwe przygotowanie się do prawidłowego wykonywania praktycznych zadań zawodowych, w jednostkach terenowych należących do sektora branży turystyczno-rekreacyjnej, z którymi Akademia podpisała stosowne porozumienia lub umowy. Przebieg praktyki jest dokumentowany w dziennikach praktyk. Dokumentacja praktyk obejmuje: *umowę o praktykę* (skierowanie), *program praktyki* wraz ze wskazaniem zamierzonych efektów kształcenia, *dziennik praktyki*, *opinię pracodawcy*, *sprawozdanie studenta i protokół oceny z praktyki*. Zaliczenia praktyki, na podstawie przedstawionej przez studenta dokumentacji, dokonuje nauczyciel akademicki – pełnomocnik do spraw praktyk studenckich, wskazany przez Dziekana. Analiza treści przedmiotowych praktyk wskazuje na ich związek z kierunkowymi efektami kształcenia oraz na ich realną możliwość weryfikacji przez nauczyciela metodyka. Przeprowadzona przez ZO PKA precyzyjna analiza ich treści, zarówno w ujęciu ogólnym, jako zakładanych efektów kierunkowych i szczegółowym, jako efektów przedmiotowych wskazuje na ich spójność,

prawidłowość doboru, możliwość realizacji i osiągnięcia w rzeczywistych warunkach współczesnego rynku pracy. Studenci na spotkaniu z ZO PKA stwierdzili, że mogą zgłaszać swoje propozycje miejsc, w których chcieliby odbyć praktyki.

Należy dodać, że wszyscy studenci kierunku turystyka i rekreacja mają możliwość uczestnictwa w działaniach kół naukowych pn. *Azymut*, którego celem jest pogłębianie wiedzy w zakresie turystyki i rekreacji; pn. *Direttissima*, którego celem jest prowadzenie działalności naukowej poświęconej szeroko rozumianym sportom wspinaczkowym oraz w *Akademickim Kole PTTK*, którego celem jest pogłębianie wiedzy z zakresu turystyki i organizacja spotkań z ciekawymi osobowościami.

Ponadto, trzeba podkreślić, że studenci szczególnie uzdolnieni, będący członkami sportowej kadry narodowej, samodzielnie wychowujący dziecko, niepełnosprawni oraz będący w innych, przejściowo trudnych sytuacjach mogą otrzymać zgodę Dziekana na Indywidualny Tok Studiów. W opinii studentów procedury ubiegania się o przyznanie ITS są przejrzyste i zrozumiałe.

Każdy student ma możliwość kontaktu i uzyskania pomocy ze strony dydaktyka na dyżurze realizowanym w murach Akademii, a każdy student samodzielny i autonomiczny może kontaktować się z dydaktykami, promotorami oraz kierownikami wspólnych projektów badań naukowych drogą mailową. Ponadto, na Wydziale funkcjonuje stanowisko opiekuna roku, który stanowi pierwsze i podstawowe źródło wsparcia dla studiującej młodzieży. Do podstawowych zadań opiekuna roku należy reprezentowanie interesów studentów wobec władzy Wydziału oraz pomoc w bieżących problemach powstałych w trakcie studiów.

2.2. Akademia i Wydział, na którym oceniano kierunek, stosuje przejrzysty system oceny osiągniętych przez studenta efektów kształcenia, umożliwiając weryfikację zakładanych efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia. Podstawowe zasady oceny studentów określa Regulamin Studiów przyjęty Uchwałą Senatu 24/IV/2015 AWF w Krakowie z dnia 16 kwietnia 2015 roku i wprowadzony w życie Zarządzeniem NR 9/2015 Rektora AWF w Krakowie z dnia 27 kwietnia 2015 roku.

Na ocenianym kierunku stosuje się bieżące i końcowe sposoby weryfikacji uzyskanych efektów kształcenia z poszczególnych przedmiotów, które są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia. Bieżąca weryfikacja efektów kształcenia (*wypowiedzi ustne, kolokwia, sprawdziany, ocena projektów, przygotowanych referatów, prezentacji, kart obserwacji*) aktywizuje studentów do pracy własnej, a konsultacje i bezpośredni kontakt i relacje nauczyciel-student wspomagają studentów w osiąganiu ww. efektów kształcenia. Owocna współpraca studentów z pracownikami naukowymi Wydziału, która już została wykazana powyżej, w realizacji treści programowych na studiach I stopnia i w licznych wspólnych publikacjach studentów studiów II stopnia i pracowników (patrz podrozdział 1.2.) stanowi potwierdzenie przygotowania do prowadzenia badań – w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia, i udział w badaniach – w przypadku studentów studiów drugiego stopnia.

Przeprowadzona przez ZO PKA analiza wybranych prac etapowych wykazała, że stosowane metody weryfikacji zakładanych efektów kształcenia były prawidłowe i zgodne z metodami zakładanymi i prezentowanymi w sylabusach. Końcowa weryfikacja uzyskanych efektów kształcenia przeprowadzana jest w sposób właściwy podczas zaliczeń końcowych i egzaminów, określonych w planie studiów, w tym na końcowym egzaminie dyplomowym, co potwierdziły analizy treści wybranych prac etapowych, licencjackich oraz magisterskich i przebieg zrealizowanych egzaminów dyplomowych.

Ogólne zasady oceniania z poszczególnych przedmiotów znajdują się w sylabusach (dostępnych na stronach internetowych Wydziału), a ponadto zasady te są dokładnie przedstawiane studentom na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu. Zgodnie z Regulaminem Studiów, wyniki przeprowadzonych sprawdzianów są przekazywane studentom niezwłocznie po ich zrealizowaniu, a studenci mają wgląd do ocenianych prac, jak również mają możliwość wnioskowania o komisyjne zaliczenie przedmiotu. W przypadku weryfikacji efektów kształcenia w zakresie praktyk zawodowych lub języka obcego obowiązują takie same zasady jak w przypadku innych przedmiotów. Na spotkaniu z ZO PKA studenci nie krytykowali obowiązujących na Wydziale zasad związanych z ocenianiem.

Należy podkreślić, że opracowane przez Wydział programy kształcenia, dla obu poziomów i trybów studiów, są racjonalne, dobrze zorganizowane i higieniczne z uwagi na obciążenie pracą studenta w semestrze i sesji egzaminacyjnej, właściwie posadowione w realiach współczesnej dydaktyki oraz przewidują dostateczną liczbę godzin kontaktowych i właściwy nakład pracy studenta, w celu opanowania zakładanych efektów kształcenia. Ponadto, na ocenianym kierunku, skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia weryfikowana jest w ramach funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, który działa w Akademii w oparciu o: *Zarządzenie Nr 36/2012 Rektora AWF z dnia 23 lipca 2012 roku w sprawie wprowadzenia w życie Regulaminu Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia; Zarządzenie Nr 52/2012 Rektora AWF z dnia 3 grudnia 2012 roku w sprawie powołania Uczelnianego Zespołu do spraw Jakości Kształcenia oraz Wydziałowych Komisji ds. Jakości Kształcenia; Uchwała Senatu AWF Nr 41/X/2013 z dnia 24 października 2013 roku w sprawie Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Akademii Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie.*

Zgodnie z ww. wewnętrznymi aktami prawa i zgodnie z § 7. ust.1 pkt. 2) lit. h) *Rozporządzenia MNiSW z dnia 26.09.2016 r.*, weryfikacja programu kształcenia obejmuje w szczególności analizę stopnia realizacji celów kształcenia i osiągania przez studentów założonych efektów kształcenia z uwzględnieniem: *stałego monitorowania i podnoszenia jakości kształcenia, w tym rozwój kultury jakości kształcenia, tworzenie jednoznacznych procedur oceny metod i warunków kształcenia, zwiększenie mobilności studentów, podniesienie rangi pracy dydaktycznej, przydatność osiągniętych efektów kształcenia na rynku pracy lub w dalszej edukacji oraz informowanie społeczeństwa o podjętych działaniach.* Za przyjęte procedury i projakościową działalność w obszarze Wydziału są odpowiedzialni Dziekan Wydziału, Przewodniczący Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, którzy, jako podstawowa struktura organizacyjna systemu projakościowego, poprzez analizę i ocenę informacji płynących z: *ankiet studenckich i pracowniczych oraz hospitacji zajęć i praktyk specjalnościowych; oferty dydaktycznej; programu kształcenia, w tym wyników zaliczeń i egzaminów oraz wymagań stawianych pracom dyplomowym, decydują o akceptacji aktualnego stanu kształcenia lub o konieczności jego modyfikacji i/lub modernizacji.* Podstawowe działania Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia weryfikującej osiąganie zakładanych efektów kształcenia sprowadzają się do: *oceny realności osiągnięcia wszystkich efektów kształcenia, nawet przez najsłabszego studenta; stwierdzenia zgodności procedur zaliczeniowych prowadzącego przedmiot z zasadami Regulaminu studiów; oceny zasad współpracy nauczyciel-student; opiniowania tematów prac dyplomowych i magisterskich na potrzeby decyzji Dziekana; wyrywkowego sprawdzania recenzji prac dyplomowych; oceny warunków dopuszczenia do oraz przebiegu egzaminu dyplomowego.*

Analiza treści prac dyplomowych, przeglądanych podczas wizytacji, wykazała że są one realizowane prawidłowo i zgodnie z powszechnie obowiązującą metodologią prac badawczych, tego typu i na tym poziomie. W nielicznych przypadkach stwierdzono rozbieżność w ocenach pracy przez promotora i recenzenta. Stwierdzono przypadki, gdzie ocena wystawiona przez promotora była zawyżona w stosunku do - w pełni zasadnej - oceny recenzenta. Dodatkowo należy zaznaczyć, że Władze Wydziału dbają o to, aby Pracownicy zatrudnieni na wizytowanym kierunku wprowadzali i przestrzegali, w trakcie realizacji procesu dydaktycznego, czytelne zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych, związanych ze sprawdzaniem i oceną efektów kształcenia, oraz realizowali skuteczne działania zapobiegające zachowaniom nieetycznym i niezgodne z prawem (tj. ściąganie na sprawdzianach, kolokwiach, egzaminach lub plagiaty w pracy twórczej). W Akademii działa skuteczny system przekazu informacji między Radą Wydziału a pracownikami oraz system antyplagiacyjny, który skutecznie weryfikuje nieetyczność w twórczości naukowej.

2.3. Warunkiem dopuszczenia kandydata do postępowania rekrutacyjnego jest rejestracja w Elektronicznym Systemie Rejestracji (ESR) i opłata rekrutacyjna. Podstawą rekrutacji na kierunek turystyka i rekreacja na studia I stopnia, tryb stacjonarny lub niestacjonarny, jest wynik matury z części pisemnej – poziom podstawowy lub rozszerzony z jednego z przedmiotów do wyboru np.: *j. polski, matematyka, biologia i jednego języka obcego: angielski, niemiecki, francuski, rosyjski, hiszpański lub włoski*. Laureaci i finaliści olimpiad przedmiotowych szczebla centralnego z *geografii i nautologii, biologii, historii, wiedzy o Polsce i świecie współczesnym lub wiedzy ekologicznej, języka obcego (angielskiego, niemieckiego, francuskiego, rosyjskiego, włoskiego lub hiszpańskiego)* – po złożeniu odpowiedniego zaświadczenia – zostaną przyjęci na studia. Wymienione powyżej podstawowe informacje o rekrutacji są prezentowane na stronie Akademii w zakładce: rekrutacja <http://esr.awf.krakow.pl/>, gdzie dodatkowo znajduje się: *Informator dla kandydatów na studia stacjonarne i niestacjonarne; zasady rekrutacji określające warunki, tryb, formę studiów oraz zakres egzaminów wstępnych na studia; ogólna informacja na temat rejestracji elektronicznej, zaświadczenia o stanie zdrowia, opłaty rekrutacyjne, zasady przyjęć dla innych rodzajów matury oraz zasady ewentualnego zakwaterowania*.

Podstawą rekrutacji na studia II stopnia jest dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia (studia licencjackie lub inżynierskie) lub studiów jednolitych magisterskich, i posiadanie przez kandydata takich efektów kształcenia, które umożliwiają kontynuowanie nauki na studiach drugiego stopnia, na kierunku turystyka i rekreacja, oraz osiąganie zakładanych efektów kształcenia dla tego kierunku i stopnia studiów. W związku z faktem, że rekrutacja na II stopień turystyki i rekreacji może obejmować absolwentów różnych kierunków, dlatego kandydatom wyznaczono dodatkowe wymagania sprowadzające się do potwierdzenia posiadania co najmniej 35. efektów kształcenia (określonych w stosownym załączniku do regulaminu rekrutacji) spośród 50. osiąganych na studiach I stopnia, kierunku turystyka i rekreacja. Ewentualne braki kandydatów, w zakresie wymaganych efektów kształcenia, możliwe są do uzupełnienia poprzez podjęcie realizacji dodatkowych zajęć podczas toku studiów. Nabór na studia **stacjonarne i niestacjonarne** drugiego stopnia odbywa się na podstawie: średniej ocen uzyskanych na studiach I stopnia lub studiach jednolitych magisterskich zgodnie z przedstawionym przez kandydata zaświadczeniem ws. średniej arytmetycznej ocen uzyskanych na ww. studiach; oraz suplementu do dyplomu lub zaświadczenia potwierdzającego posiadane efekty kształcenia.

ZO PKA stwierdza, że zasady rekrutacji na kierunek turystyka i rekreacja studia I i II stopnia zapewniają równe szanse kandydatom, są przejrzyste i zapewniają dobór kandydatów

posiadających wiedzę i umiejętności na poziomie, który stanowi podstawę do osiągnięcia zakładanych kierunkowych efektów kształcenia. Studenci podczas spotkania z ZO PKA potwierdzili tę ocenę.

Regulamin studiów AWF w Krakowie określa warunki zaliczania poszczególnych semestrów, dopuszczając w określonych przypadkach warunkowy wpis na wyższy semestr z jednym brakiem oraz dopuszczając powtarzanie semestrów, za odpłatnością odpowiadającą niezaliczonym zajęciom. Dziekan może uznać efekty kształcenia, osiągnięte na innym wydziale lub w innej uczelni, jeżeli zostały osiągnięte na porównywalnym poziomie (tzn. gdy są zbieżne) i w porównywalnym zakresie pracochłonności (tzn. liczba przyznanych pkt. ECTS jest zbliżona). Takie postępowanie jest zgodne z Rozporządzeniem MNiSW z dnia 14 września 2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta. Władze Wydziału uważają, że ze względu na brak samodzielności w zakresie nadawania stopnia doktora, Wydział nie musi realizować rekrutacji i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym. Według opinii ZO PKA taki sposób postępowania jest niegodny z wymogami formalnymi, wynikającymi z *art. 170 e, f ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (z późn. zm.)*. Akademia i Wydział powinny dokonać stosownych zmian w wewnętrznych aktach prawnych i wprowadzić na Wydziale regulamin i procedury postępowania, w których zostaną zawarte wytyczne do rekrutacji na zasadzie potwierdzania efektów uczenia się zgodne z ww. ustawą.

Ponadto, należy stwierdzić, że proces dyplomowania na obu poziomach studiów, który w założeniu ma finalnie weryfikować osiągnięte przez studenta założone efekty kształcenia, jest realizowany w AWF, na Wydziale TiR, w sposób prawidłowy. Student przystępując do egzaminu dyplomowego, po uzyskaniu zaliczeń ze wszystkich zajęć, przewidzianych w planie studiów, w tym praktyk specjalistycznych i obozów programowych, które weryfikują osiągnięcie przedmiotowych efektów kształcenia, i po złożeniu pracy dyplomowej, w tym po uzyskaniu pozytywnych ocen w zakresie tej pracy od promotora i recenzenta, weryfikuje je, po raz kolejny i ostateczny, przed Komisją Egzaminacyjną wyznaczoną przez Dziekana na Egzaminie Dyplomowym.

#### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Programy kształcenia, w tym plany studiów, formy i organizacja zajęć, a w tym organizacja praktyk specjalistycznych, czas trwania kształcenia i szacowany nakład pracy studentów, mierzony liczbą pkt. ECTS przeznaczony na realizację zaplanowanych przez Władze Wydziału treści kształcenia, na studiach I i II stopnia, oraz sekwencja zajęć są zgodne z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów. Wyjątek stanowi organizacja zajęć z wychowania fizycznego, we wszystkich ocenianych programach kształcenia (oprócz studiów II stopnia, forma niestacjonarna), gdzie władze Wydziału przyporządkowały zajęciom z tego przedmiotu pkt. ECTS, co nie jest zgodne z § 4. ust. 1. pkt. 5 Rozporządzenia MNiSW z dnia z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów.

Realizowane programy kształcenia na studiach I i II stopnia umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia poprzez stosowanie różnorodnych aktywizujących metod nauczania, dostosowanie liczebności studentów w grupach do formy zajęć, dostosowanie metod weryfikacji efektów kształcenia do specyfiki tych efektów, bieżące zmiany dokonywane w programach studiów, włączanie studentów do tworzenia programów i zespołów badawczych oraz aktywizowanie ich do samorozwoju. Wydział umożliwia indywidualizację kształcenia i zapewnia opiekę nad osobami z niepełną sprawnością.

Programy studiów, harmonogramy zajęć i rekrutacja w opiniach studentów są właściwe, a procedury stosowane na Wydziale są zrozumiałe.

### **Dobre praktyki**

Brak

### **Zalecenia**

ZO PKA rekomenduje:

- weryfikację programów kształcenia, w tym planów studiów, w zakresie pkt. ECTS z przedmiotu wychowanie fizyczne;
- wprowadzenie regulaminu i zasad rekrutacji na podstawie potwierdzania efektów uczenia się

## **Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia**

3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia

3.2. Publiczny dostęp do informacji

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3**

#### **3.1**

Projektowanie oraz dokonywanie zmian w programie kształcenia zostały określone w zadaniach Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, stanowiącego Załącznik do Uchwały Senatu AWF Nr 41/X/2013 z dnia 24 października 2013 roku w sprawie Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Akademii Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie. Przy tworzeniu programów kształcenia ocenianego kierunku uwzględnia się następujące kryteria: zgodność programu kształcenia z misją i strategią rozwoju Uczelni oraz koncepcją rozwoju kierunku „turystyka i rekreacja”, odniesienie efektów kształcenia do Krajowych Ram Kwalifikacji, zgodność kart przedmiotów z uczelnianym wzorcem karty. Karty przedmiotów są opracowywane i aktualizowane przez nauczycieli akademickich odpowiedzialnych za przedmiot, sprawdzana jest zgodność przypisania przedmiotom/modułom odpowiedniej liczby punktów ECTS oraz stopień obciążenia studentów pracą własną (godziny i ECTS). W tworzeniu programów kształcenia wykorzystywane są doświadczenia wynikające ze współpracy pracowników Wydziału z otoczeniem zewnętrznym, czego efektem były złożone propozycje nowych specjalności zbieżnych z oczekiwaniami studentów oraz współczesnego turystycznego rynku pracy. Przy tworzeniu programów kształcenia ocenianego kierunku wykorzystano wzorce międzynarodowe współpracując z Austrią, Hiszpanią, Finlandią, m.in. w ramach programu ILIS, który dotyczył obszaru związanego z zarządzaniem ośrodkami typu SPA.

Za realizację powyższych zasad odpowiedzialny jest Dziekan Wydziału, Wydziałowa Komisja ds. Programów i Efektów Kształcenia, kierownicy zakładów, nauczyciele akademicy, opiekunowie praktyk, Kierownik Biura Karier, Koordynator Wydziałowy Erasmus. Realizacja powyższych zasad podlega weryfikacji przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia, która każdego roku akademickiego przeprowadza audyt wewnętrzny i opracowuje Raport Samooceny, który przedkłada Uczelnianemu Zespołowi ds. Jakości Kształcenia, Dziekanowi i Radzie Wydziału.

Program kształcenia oraz jego zmiany zatwierdzane są przez Radę Wydziału.

Monitorowanie oraz okresowy przegląd programu kształcenia odbywa się za pomocą następujących narzędzi: ankiety nauczyciela, która uwzględnia ocenę realizacji efektów kształcenia oraz zalecenia dotyczące aktualizowania programu kształcenia; analizy przez nauczyciela akademickiego czasu pracy studenta na wykonanie powierzonego mu zadania poza zajęciami w bezpośrednim kontakcie, z wykorzystaniem następujących sposobów:

- sprawdzenie czasu, jaki nauczyciel sam musiałby przeznaczyć na wykonanie zadania,

- rozmowa ze studentami lub przedstawicielami grup ćwiczeniowych,
- obserwacja zachowań studentów podczas zajęć dydaktycznych,
- ocena jakości formy wypowiedzi lub odpowiedzi studentów,
- weryfikacja zadań projektowych przydzielanych studentom,
- ocena terminowości wykonania powierzonych studentowi zadań,
- kontrola bieżących postępów oraz kontakty osobiste ze studentami w trakcie konsultowania sposobu rozwiązywania zadań, opracowywanych poza zajęciami,
- w szczególnych przypadkach: przedłożenie przez studenta certyfikatu ukończonego szkolenia.

Kolejnym narzędziem jest ankieta oceny kompetencji oraz efektów kształcenia studenta odbywającego praktykę, a także konsultacje z podmiotami zewnętrznymi w trakcie realizacji praktyk studenckich, wizyt studyjnych, warsztatów z pracodawcami, kursów certyfikowanych, obozów wędrownych i ćwiczeń terenowych - z usługodawcami współdziałającymi.

Sposoby oceny osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia określone są w zasadach funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, stanowiącego Załącznik do Uchwały, o której mowa na wstępie. Weryfikacja oceny efektów kształcenia obejmuje:

- 1) badanie sprawdzalności zdefiniowanych efektów kształcenia: ocena realności osiągnięcia wszystkich efektów kształcenia, nawet przez najsłabszego studenta;
- 2) badanie przejrzystości procedury zaliczeniowej: prowadzący przedmiot powinien opierać się na zasadach zawartych w Regulaminie studiów;
- 3) ocenę czytelności zasad oceniania studentów: nauczyciel przedstawia studentowi zasady współpracy;
- 4) weryfikację procedury zatwierdzania tematów prac dyplomowych i magisterskich: opiniowanie tematów prac dyplomowych i magisterskich w zakresie zgodności z celami kształcenia przeprowadza Dziekan, zasięgając opinii Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia;
- 5) ocenę procedury doboru recenzentów i jakości recenzji: doboru recenzentów dokonuje Dziekan, recenzenci opracowują opinię na według wzoru zatwierdzonego przez Radę Wydziału. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia cyklicznie, w sposób wyrywkowy, sprawdza recenzje prac dyplomowych;
- 6) ocenę organizacji i przebiegu obrony pracy dyplomowej i magisterskiej: warunki dopuszczenia oraz przebieg egzaminu dyplomowego i magisterskiego określone są w regulaminie studiów;
- 7) badanie dokumentowania sposobów weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych: nauczyciel dokumentuje sposoby weryfikowania efektów kształcenia i przechowuje prace studentów;
- 8) badanie weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych w wyniku odbycia praktyk: oceny osiągnięcia efektów kształcenia dokonuje opiekun praktyk po konsultacji z podmiotem przyjmującym studenta (ankieta oceny kompetencji oraz efektów kształcenia studenta odbywającego praktykę);
- 9) badanie uwzględniające coroczną opinię nauczycieli akademickich wliczanych do minimum kadrowego: po zakończeniu roku akademickiego, nauczyciele wliczani do minimum kadrowego, opiniują realizację efektów kształcenia i formułują sugestie dotyczące ewentualnych korekt efektów kształcenia. Opinia przedkładana jest Radzie Wydziału.

Za realizację powyższych sposobów oceny efektów kształcenia odpowiedzialny jest Dziekan Wydziału, kierownicy katedr, kierownicy zakładów, opiekunowie praktyk oraz nauczyciele akademicy.

Sposoby oceny efektów kształcenia podlegają weryfikacji przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia, która każdego roku akademickiego przeprowadza audyt wewnętrzny i opracowuje wspomniany wyżej raport samooceny przekazywany następnie UZJK.

### 3.2

Wydział Turystyki i Rekreacji zapewnia dostęp do różnorodnych informacji o programie i procesie kształcenia dla kandydatów, studentów, pracowników Uczelni oraz pracodawców. Na głównej stronie internetowej Uczelni w zakładkach: „rekrutacja” / „studia” / „nauka”. dostępne są informacje o: warunkach rekrutacji, o programie kształcenia i jego realizacji, informacje dla pracowników. Ponadto na stronie Biura Karier, które współpracuje z przedsiębiorstwami znajdują się oferty pracy, praktyk, staży, szkoleń. Za pośrednictwem systemu USOS studenci mają dostęp do: informacji o uznawaniu efektów kształcenia i kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, programu nauczania - kart przedmiotów (sylabusów) oraz efektów kształcenia, do planów studiów z lat 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016 oraz 2016/2017. Ponadto wykładowcy na pierwszych zajęciach, zgodnie z zaleceniem Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia zapoznają studentów z efektami kształcenia, które wynikają z realizacji programu kształcenia danego przedmiotu. Na stronie internetowej Wydziału Turystyki i Rekreacji dostępny jest „Informator specjalności na Kierunku Turystyka i Rekreacja” oraz Informacje na temat zasad dyplomowania. Studenci mają możliwość oceny strony internetowej Uczelni i udzielenia informacji dotyczących studiów w ankiecie oceny pracy administracji Uczelni. Ocenę dostępu do informacji o procesie i programie kształcenia ocenianego kierunku prowadzona jest przez Uczelniany Zespół Jakości Kształcenia.

### **Uzasadnienie**

Wydział Turystyki i Rekreacji posiada i realizuje kompleksową i wielostopniową procedurę projektowania, monitorowania i przeglądów programów kształcenia ocenianego kierunku, co sprzyja ich doskonaleniu. W procedurze tej biorą udział zarówno interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. W ocenianej Jednostce prowadzona jest również systematyczna ocena osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia.

Wydział zapewnia dostęp do kompleksowej informacji dotyczącej zasad funkcjonowania procesu dydaktycznego i programu studiów na kierunku „turystyka i rekreacja” i prowadzi jego ocenę.

### **Zalecenia**

Brak

### **Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia**

5.1.Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry

5.2.Obsada zajęć dydaktycznych

5.3.Rozwój i doskonalenie kadry

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium**

4.1. Uczelnia zgłosiła do minimum kadrowego 39 nauczycieli akademickich na studiach pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim oraz 40. nauczycieli akademickich na

studiach drugiego stopnia (profil również ogólnoakademicki). W sumie kadra naukowo-dydaktyczna proponowana do minimum kadrowego składa się z 8. doktorów habilitowanych oraz z 31 (32) doktorów. Pod względem formalnym wszyscy nauczyciele akademicki wchodzący w skład minimum zostali zatwierdzeni przez Departament Szkolnictwa Wyższego MNiSW. Wobec powyższego liczba nauczycieli akademickich zgłoszonych przez Wydział Turystyki i Rekreacji na kierunku „turystyka i rekreacja” znacznie, w grupie doktorów, przekracza wymagania zawarte w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26. września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz.U. z dn. 30 września 2016 r., poz. 1596, art.12). Kierunek został przyporządkowany (na obydwu poziomach kształcenia) do czterech obszarów kształcenia. W skład minimum kadrowego wchodzi „proponowani przez Uczelnię nauczyciele ze wszystkich obszarów, do których został przyporządkowany przez Senat Uczelni kierunek turystyka i rekreacja”. W obszarze nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej do minimum (I stopień) zaliczono 22. nauczycieli akademickich (5. doktorów habilitowanych i 17. doktorów); na drugim stopniu liczba doktorów wynosiła 18. W pozostałych trzech obszarach (w sumie 20% punktów ECTS) do minimum kadrowego włączono kolejnych nauczycieli akademickich: w obszarze nauk społecznych 8. doktorów, w obszarze nauk humanistycznych 3. doktorów habilitowanych i jednego doktora oraz w obszarze nauk przyrodniczych 5. doktorów. Tym samym zostały spełnione wymagania zawarte w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26. września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz.U. z dn. 30 września 2016 r., poz. 1596, art.11, pkt 2). Zespół Oceniający dokonując analizy dorobku naukowego zakwalifikował wszystkich proponowanych przez Uczelnię nauczycieli akademickich do minimum kadrowego na kierunku „turystyka i rekreacja” studiów I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim. Dorobek naukowy osób zaliczonych do minimum kadrowego, oceniany na podstawie przedstawionego w Raporcie piśmiennictwa, mieści się w odpowiednich dziedzinach i dyscyplinach naukowych należących do obszarów wiedzy odpowiadających obszarom kształcenia, do których został przyporządkowany kierunek *turystyka i rekreacja*, a do których odnoszą się kierunkowe efekty kształcenia i zapewnia realizację programu studiów.

Kompetencje kadry, poza dorobkiem naukowym, zweryfikowano także m.in. w czasie spotkania ze studentami oraz w trakcie hospitacji. W minimum kadrowym uwzględniono nauczycieli akademickich z 4 obszarów wiedzy, co pozwoliło władzom Wydziału Turystyki i Rekreacji na skompletowanie, różnorodnej pod względem struktury kwalifikacji i kompleksowej w aspekcie specyfiki kierunku, kadry nauczycieli akademickich. Dorobek naukowy nauczycieli wchodzących w skład minimum kadrowego jest ściśle związany z potrzebami dydaktycznymi kierunku „turystyka i rekreacja”. Ww. kadra pozwala na realizację programu studiów a także inicjowanie i podjęcie badań naukowych. Przyjęte przez Uczelnię efekty kształcenia mogą być realizowane w oparciu na nauczycielach włączonych do minimum kadrowego. Przyjęte metody dydaktyczne stwarzają możliwości aktywnego uczestnictwa (teoretycznego i praktycznego) w zajęciach o różnorodnym charakterze.

4.2. Analizę obsady zajęć dydaktycznych dokonano z uwzględnieniem dorobku naukowego (w tym jego zgodności z programem studiów i efektami kształcenia) oraz kompetencji dydaktycznych związanych przede wszystkim z prowadzeniem zajęć ruchowych (rekreacyjnych). W tzw. „przedmiotach teoretycznych” nauczyciele wykorzystują m.in. wiedzę zawartą w pracach naukowych i naukowo-metodycznych, publikowanych w

czasopismach polsko i angielskojęzycznych. W „przedmiotach praktycznych” zwraca się uwagę na umiejętności przekazywane przez nauczycieli z doświadczeniem trenerskim i instruktorskim.

Analiza dorobku naukowego nauczycieli akademickich wchodzących w skład minimum kadrowego pozwala stwierdzić, że prowadzone przez nich zajęcia pozwalają na realizację ich treści, zgodnie z przyjętymi efektami kształcenia. Dla przykładu: „Podstawy rekreacji” prowadzi dr hab. z obszernym dorobkiem naukowym, „Fizjologię człowieka” prof. dr hab. z dorobkiem z licznymi publikacjami z IF, „Organizację i funkcjonowanie zakładów hotelowych” dr nauk ekonomicznych, „Geoturystykę” dr nauk o Ziemi a wykłady „Prawne i organizacyjne aspekty pracy „coacha” – dr nauk prawnych.

W zakresie kompetencji dydaktycznych związanych przedmiotami o charakterze praktycznym większość nauczycieli akademickich posiada doświadczenie w zakresie prowadzonego przez siebie przedmiotu. Dla przykładu: specjalizacje instruktorskie (m.in. wspinaczka skałkowa, samoobrona, narciarstwo powszechne zjazdowe, tenis ziemny i in.) prowadzą instruktorzy i trenerzy, posiadający również klasę mistrzowską, a zajęcia typu organizacji i logistyki ruchu turystycznego prowadzą osoby współpracujący na co dzień z otoczeniem gospodarczym oraz mający doświadczenie biznesowe.

W sumie można stwierdzić, że dorobek naukowy a także kompetencje dydaktyczne upoważniają przedstawioną w raporcie samooceny kadrę do prowadzenia zajęć na I i II stopniu kierunku „turystyka i rekreacja” o profilu ogólnoakademickim. Dorobek naukowy nauczycieli jest także podstawą w corocznym przyznawaniu nagród „rektorskich”.

4.3. Zgodnie z Uchwałą Rady Wydziału (z dn. 21. marca 2013 r.) zatrudnienie na stanowisku profesora nadzwyczajnego osób ze stopniem doktora habilitowanego uwarunkowane jest m.in. powiększeniem dorobku naukowego oraz kształceniem młodych kadr naukowych. Ta ostatnia uwaga dotyczy wspomagania rozwoju przyszłych doktorów. Zgodnie ze Statutem ocena pracowników odbywa się co 2 lata, a jej zakres obejmuje 10-12 zagadnień, zróżnicowanych zależnie od stopnia naukowego oraz formy zatrudnienia. Dla najlepszych pracowników przewidziane są Nagrody Rektora – w 2015 r. otrzymało ją dwóch pracowników Wydziału, w 2016 r. – czterech. Dobór kadry uwarunkowany jest potrzebami realizacji dydaktyki oraz koniecznością rozwoju naukowego jednostki. Ta kompleksowa i wieloaspektowa ocena uwzględnia potrzeby Wydziału a także opinie studentów.

Pracownicy Wydziału mają możliwości wzbogacania dorobku naukowego i dydaktycznego w czasie wyjazdów w ramach programu Erasmus oraz w czasie uczestnictwa w konferencjach międzynarodowych.

W okresie po poprzedniej wizytacji PKA dwie osoby uzyskały tytuł doktora habilitowanego (jedna w dziedzinie nauk o kulturze fizycznej i jedna w dziedzinie nauk humanistycznych); kolejnych 6. pracowników obroniło prace doktorskie (z różnych dyscyplin naukowych).

Na spotkaniu Zespołu z nauczycielami opinie co do pomocy Uczelni w finansowaniu staży i zagranicznych były podzielone. Problem podjęty przez uczestników spotkania dotyczył m.in. postrzegania kierunku „turystyka i rekreacja” głównie jako fragmentu aktywności fizycznej, skupionej przede wszystkim wokół badań zbliżonych do „wychowania fizycznego”. Uczelnia ma uprawnienia do nadawania stopni w dziedzinie nauk o kulturze fizycznej. Specjaliści z innych dziedzin (np. z geografii) zmuszeni są do promocji poza Uczelnią, co utrudnia (organizacyjnie i merytorycznie) rozwój naukowy. Pomimo tych problemów większość pracowników potwierdziła możliwości wyjazdów na konferencje i staże a także pomoc w publikowaniu wyników badań własnych.

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Liczba, dorobek naukowy oraz doświadczenia w pracy naukowo-badawczej potwierdzają kompetencje kadry w tym wchodzącej w skład minimum do prowadzenia zajęć na kierunku „turystyka i rekreacja”. Do minimum kadrowego zaliczono odpowiednio 39/40 nauczycieli akademickich na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Kierunek został przyporządkowany (na obydwu poziomach kształcenia) do czterech obszarów kształcenia. Każdy z obszarów ma swoich przedstawicieli w minimum kadrowym.

Wyjazdy na konferencje oraz aktywne uczestnictwo w ramach programu „Erasmus+” pozwalają nauczycielom nabywać doświadczenia w wymiarze międzynarodowym. W okresie od ostatniej oceny stopień doktora habilitowanego uzyskało dwóch pracowników a stopień doktora sześciu. W dyskusji i rozmowach z pracownikami problemem w rozwoju naukowym jest brak usadowienia kierunku „turystyka i rekreacja” w obrębie danej dyscypliny naukowej. Brak „nauk o turystyce”; powoduje, że rozwój naukowy i promocje muszą odbywać się poza macierzystą Uczelnią.

Ocena pracowników dokonywana jest co 2 lata; wyróżnieni pracownicy otrzymują Nagrody Rektora.

### **Dobre praktyki**

Brak

### **Zalecenia**

Brak

## **Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia**

### **1. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia**

#### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5**

W omawianej jednostce szeroko jest rozwinięta współpraca ze środowiskiem społeczno-gospodarczym, sprzyjająca nabywaniu przez studentów efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych absolwentom w przyszłej pracy zawodowej w zakresie szeroko rozumianej turystyki i rekreacji. Wydział TiR współpracuje z biurami podróży, ośrodkami SPA, hotelami, parkami narodowymi, klubami sportowymi, ośrodkami sportowo-rekreacyjnymi itp. Wydział zawarł *porozumienie* o współpracy z Kopalnią Soli „Wieliczka oraz umowy (do wglądu) z: Krakowską Izbą Turystyki, Polskim, Biurem Podróży Ernesto Ravel, firmą Nova Group, Centrum Badań Certyfikacyjnych. Współpracuje z; Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie, Fundacją Uniwersytetu Dzieci, Centrum Geoedukacji Geopark Kielce, Muzeum Geologicznym PAN w Krakowie. Wydział jest członkiem Małopolskiej Organizacji Turystycznej. Biuro Karier współpracuje z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie oraz pracodawcami. Studenci w ramach zajęć uczestniczą w różnego rodzaju spotkaniach, wizytach studyjnych, warsztatach, ćwiczeniach praktycznych. Opracowują prace projektowe, badawcze, zbierają materiały do prac dyplomowych (licencjackich i magisterskich) o tematyce powiązanej ze swoją specjalnością. Współorganizują zajęcia terenowe, obozy wędrowne. Uczestniczą w organizacji imprez sportowo – rekreacyjnych dla środowiska lokalnego. Zauważono dużą aktywność studentów w działalności praktycznej na rzecz miasta; w porozumieniu z Urzędem Miasta biorą udział w obsłudze ruchu turystycznego, z inicjatywy TiR uzyskali paszport pilota. Na uwagę zasługuje praca mgr – „Przewodnik po Krakowie dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim”, który na wniosek Prezydenta miasta ma być wydany. Studenci na

wniosek Małopolskiej Organizacji Turystycznej prowadzą ankiety n.t. wizerunku miasta w celu jego poprawy. Wydział od 1990 r. wydaje kwartalnik „Folia Turistica”- indeksowany od 2014 roku.

Współpraca z ww. podmiotami wskazuje na obszerną współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Interesariusze zewnętrzni uczestniczą w opracowywaniu programu nauczania, określaniu efektów kształcenia. Na wniosek pracodawców wprowadzono przedmiot „Planowanie rozwoju zawodowego”. Cenne opinie odnoszące się do weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych pozyskiwane są od opiekunów praktyk oraz od studentów. Na podstawie tych opinii opracowano „Dziennik Praktyk” ze szczegółowym zakresem merytorycznym dla poszczególnych specjalności/specjalizacji studiów I<sup>o</sup> i II<sup>o</sup> studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Miejsca realizacji praktyk oraz treści obozów programowych ściśle związane są z przyszłą pracą zawodową absolwentów. Praktyki są wysoko oceniane przez opiekunów. Studenci podczas spotkania wskazali, że otrzymują propozycje pracy w trakcie nauki lub po zakończeniu studiów. Praktyki na I<sup>o</sup> i II<sup>o</sup> studiów realizowane są przez 4 tygodnie (160 godz.-ostatnie semestry). Na studiach I<sup>o</sup> uzupełnione są obozami i zajęciami terenowymi. Realizowane są w ramach podpisywanych umów w organizacjach i podmiotach gospodarczych działających w obszarze turystyki i rekreacji. Ostateczną ocenę wystawia pełnomocnik do spraw praktyk studenckich, po konsultacji z podmiotem przyjmującym studenta na praktykę. Informacje zwrotne odnośnie potrzeb rynkowych i przygotowania studentów przekazywane przez pracodawców oraz studentów wykorzystywane są do weryfikacji treści kształcenia czego efektem jest proponowanie nowych specjalności (np. Coaching w Rekreacji). Na kształcenie miały też wpływ informacje Krakowskiego Bilansu Kompetencji w branży turystycznej UM i UJ z 2015 roku. Pozytywnie należy ocenić członkostwo pracowników Wydziału w różnych organizacjach z zakresu turystyki i rekreacji efektem czego jest ich udział – często ze studentami, w różnych działaniach na rzecz lokalnej społeczności i podmiotów gospodarczych

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Pozytywnie należy ocenić bardzo dobrą, i szeroką współpracę kierunku TiR z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz udział nauczycieli akademickich w grantach, w sympozjach, konferencjach krajowych i międzynarodowych co pozytywnie wpływa na proces kształcenia, osiąganie przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Duży wpływ na jakość kształcenia mają interesariusze zewnętrzni poprzez oceny oraz zalecenia odnoszące się do realizacji praktyk studenckich. Pozytywną też rolę odnoszącą się do efektów kształcenia mają spotkania z pracodawcami oraz opinie absolwentów.

### **Dobre praktyki**

- udział studentów w pracach na rzecz miasta Krakowa w zakresie turystyki i rekreacji,
- wprowadzanie do programu studiów nowych treści nauczania zgodnie z zapotrzebowaniem rynku pracy np. przedmiot -Planowanie rozwoju zawodowego (na wniosek pracodawców), specjalności - Coaching w rekreacji, Zarządzanie ośrodkami SPA, Turystyka przyrodnicza, fakultet w zakresie doradztwa,
- dobrą praktyką jest współpraca z interesariuszami zewnętrznymi w pozyskiwaniu opinii odnoszących się do kompetencji studentów w celu weryfikacji i poprawy efektów kształcenia.

## **Zalecenia**

Brak

### **Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu ksztalcenia**

#### **Analiza stanu faktycznego i ocena spelnienia kryterium 6**

Przejawem umiejdzynarodowienia ksztalcenia na kierunku „turystyka i rekreacja” jest wymiana studentów w ramach programu „Erasmus” Statystyki przedstawione przez władze Wydziału wskazują, że rokrocznie na studia zagraniczne wyjeżdża od 14 do 24 studentów z Polski a także na AWF w Krakowie (na studia na ocenianym kierunku) przyjeżdża 4-13 osób, które część zajęć mogą realizować w języku angielskim, pozostałe w indywidualnej konsultacji z nauczycielami akademickimi. O ile liczba studentów przyjeżdżających do Krakowa wzrasta, o tyle obserwuje się systematyczny, 5-letni regres wyjazdów polskich studentów. Zgodnie z przedstawioną dokumentacją wyjazdy studentów i pracowników obejmują m.in. Słowenię, Hiszpanię, Rumunię, Włochy i Portugalię. Obecnie na wydziale studiuje 16. obcokrajowców z 6. krajów.

Wykorzystanie programu „Erasmus” w grupie nauczycieli akademickich jest dużo mniejsze – corocznie (w okresie 2012-2017) na prowadzenie zajęć i szkolenia wyjeżdżało 3-5 osób. Studenci wszystkich poziomów ksztalcenia mogą kilkakrotnie wyjechać na studia i praktyki zagraniczne, spędzając w każdym cyklu ksztalcenia do 12 miesięcy łącznie poza Uczelnią macierzystą. Popularyzacji wyjazdów sprzyja organizowany Dzień Erasmusa, w trakcie którego studenci z zagranicznym doświadczeniem jak i cudzoziemcy studiujący na AWF prezentują partnerskie uczelnie. Przygotowują również międzynarodowe stoiska dające okazję do spotkania się, pozyskania informacji, wymiany doświadczeń oraz spróbowania tradycyjnych potraw. Przyjeżdżający w ramach programu Erasmus+ ma wyznaczonego „tutora”, która pomaga im w załatwianiu wszelkich formalności. Informacje nt. programów mobilnościowych studenci mogą pozyskać z zakładki „Erasmus+”. Znajdują się tam podstawowe informacje dotyczące programu Erasmus+, szczegóły oraz harmonogram rekrutacji oraz wykaz uczelni partnerskich.

W trakcie studiów prowadzone są zajęcia w języku angielskim, uwzględniające przedmioty najbardziej przydatne (z punktu widzenia podjętej później pracy) studentom. Przykładem mogą być: „spa and water recreation”, „active tourism”, „customer service in sport, tourism and recreation, czy „youth and children tourism”. Chęć uczestnictwa w tych zajęciach studenci zgłaszają w terminie poprzedzającym wykłady. Propozycja dotyczy głównie polskich studentów pragnących uczestniczyć w programie „Erasmus” a także studentów zagranicznych studiujących w Polsce w ramach tego programu.

Ważnym przejawem współpracy międzynarodowej są badania naukowe prowadzone we współpracy z jednostkami międzynarodowymi. Większość z nich dotyczy indywidualnych kontaktów pracowników naukowych. Dla przykładu prowadzone są badania naukowe dotyczące ruchu turystycznego w parkach narodowych (współpraca polsko-austriacka) czy monitoringu ruchu turystycznego na obszarach chronionych (doświadczenia polsko-hiszpańskie).

W zakresie inicjatyw międzynarodowych istotne znaczenie mają wspólne publikacje, współorganizacja międzynarodowych konferencji naukowych oraz inicjowanie i uczestnictwo w międzynarodowych projektach. Pozytywnie należy ocenić wpływ na jakość ksztalcenia wzorców Austrii, Hiszpanii czy Finlandii w ramach programu ILIS (zarządzanie ośrodkami SPA).. Na Wydziale wydawane jest czasopismo naukowe „Folia Turistica”, które może pochwalić się międzynarodową Radą Naukową, korzystają z niego naukowcy, wykładowcy i studenci.

Studenci obecni podczas spotkania z Zespołem Oceniającym stwierdzili, że dostęp do informacji oraz dokumentacji potrzebnych zarówno przed, jak i po wyjeździe jest kompletny. Studenci mogą liczyć na wsparcie dedykowanych pracowników Wydziału.

Oferta kształcenia oferowana przez Studium Języków Obcych dla kierunku „turystyka i rekreacja” obejmuje 6 języków (angielski, francuski, hiszpański, niemiecki, rosyjski i włoski). Na studiach pierwszego stopnia przez 6 semestrów prowadzone są zajęcia z języka „pierwszego” (= wiodący), przez 4 semestry studenci wybierają drugi język. Na studiach 2. Stopnia studenci przez 4 semestry kontynuują nauczanie lub doskonalenie wybranego wcześniej (z chwilą przyjęcia na studia) języka. Lektorat języka „dominującego” kończy się egzaminem na poziomie.

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Studenci kierunku „turystyka i rekreacja” mają do wyboru (na dwóch poziomach studiów) naukę 6. języków obcych. Uczelnia zachęca do uczestnictwa w programie „Erasmus”, popularyzując inicjatywy m.in. w „Dniu Erasmusa”. Studenci mają świadomość, że mogą uczestniczyć w programach wymiany studenckiej zarówno w Polsce jak i za granicą. Procedury są im znane i mogą liczyć na wsparcie pracowników Wydziału podczas wypełniania wniosków jak również podczas rozliczenia wyjazdu. W ramach współpracy międzynarodowej jednostka prowadzi badania naukowe i organizuje międzynarodowe konferencje.

### **Dobre praktyki**

Organizacja „Dnia Erasmusa”

### **Zalecenia**

Brak

## **Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia**

7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa

7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7**

7.1

Uczelnia dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia i osiąganie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych. Wydział korzysta z obiektów dydaktycznych ogólnouczelnianych w tym z ośrodka sportów wodnych w Załężu. Sale wykładowe, ćwiczeniowe, pracownie w liczbie 40, mieszczące 1800 studentów, wyposażone są w rzutniki multimedialne (1 panoramiczny), grafoskopy, telewizory i magnetowidy i sprzęt specjalistyczny w pracowniach. Aula na 356 miejsc, wyposażona w sprzęt nagłaśniający i multimedialny. Studenci kierunku TiR korzystają z oprogramowań dla potrzeb turystyki np. BedBooking: RST Software Masters; WordPress: na licencji GNU General Public License - dostępny bezpłatnie, TravelTECH: TravelTECH Sp. z o.o. Bardzo dobre warunki mają także studenci do realizacji zajęć z zakresu rekreacji ruchowej i specjalizacji sportowych; Hala gier

sportowych (piłki firm Molten, Mikasa, Spalding, Select, Jupiter (klasa światowa), siłownia, trzy sale gimnastyczne, sztuczna ścianka wspinaczkowa, dwa stadiony lekkoatletyczne – jeden o nawierzchni klasy światowej Mondo, boisko piłkarskie, tunel lekkoatletyczny, hala tenisowa, pływalnia. Przy stadionie hala lekkoatletyczna do prowadzenia zajęć z lekkiej atletyki i gier sportowo -rekreacyjnych, Sala Judo, Siłownia, szatnie i natryski, treningowe place asfaltowe do piłki ręcznej i koszykówki oraz sala seminaryjna na 30 osób. Wszystkie obiekty są bardzo dobrze wyposażone. Potwierdzeniem tego jest chociażby Certyfikat (PCBC) mówiący o spełnieniu wymagań infrastruktury Wydziału do organizowania ramowego programu szkolenia „Specjalista ds. Jakości i Bezpieczeństwa w SPA i Wellness”. Zajęcia na programowych obozach i specjalizacjach /specjalnościach realizowane też są w Ośrodku Sportów wodnych w Zależu z pełną infrastrukturą przystosowaną do tego rodzaju zajęć. Uczelnia jest przystosowana do kształcenia osób niepełnosprawnych; podjazdy zewnętrzne, odpowiednie drzwi wejściowe, dźwigi osobowe, pochylnie zapewniające dostęp do wszystkich kondygnacji, zaplecze sanitarne. W bibliotece głównej są specjalnie dostosowane stanowiska, w pracowniach komputerowych wyposażone w klawiatury dla osób niedowidzących. Na spotkaniu z ZO studenci pozytywnie wypowiadali się o całej bazie naukowo- dydaktycznej, w opinii studentów baza dydaktyczna i naukowa Uczelni jak też różnych podmiotów z którymi Wydział współpracuje w ramach praktyk, wizyt studyjnych, warsztatów, ćwiczeń itp. w sposób zadawalający przygotowuje ich do przyszłej pracy zawodowej, umożliwia realizację programu kształcenia, prowadzenie badań naukowych a tym samym osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Jedyne zastrzeżenie dotyczyły małej ilości miejsc do siedzenia w stosunku do liczby studentów - dotyczyły to głównie małych sal dydaktycznych. Infrastruktura naukowa i dydaktyczna co roku jest oceniana przez studentów i nauczycieli akademickich w formie ankiety (przedstawiona ZO PKA do wglądu). Wydziałowa Komisja ds. Jakości dokonuje corocznej oceny, wyniki omawiane są na posiedzeniu Rady Wydziału, służą działaniom doskonalącym proces nauczania w osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia.

## 7.2

Wydział zapewnia studentom możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych na terenie Uczelni, na zewnątrz oraz elektronicznie (on-line) (<http://biblioteka.awf.krakow.pl>). Biblioteka jest całkowicie skomputeryzowana- dostęp do zintegrowanego systemu bibliotecznego VIRTUA, Biblioteka udostępnia bazy pełnotekstowe, bibliograficzne i abstraktowe m.in. Sport Discus With Full Text, Hosptali & Tourizm Complete, Business Source Complete oraz bazy bibliograficzno-bibliometryczne. W ramach wypożyczeń międzybibliotecznych Biblioteka sprowadza z innych bibliotek, także spoza Krakowa materiały oryginalne oraz kopie w formie ksero, skanów i plików elektronicznych. Dla Wydziału TiR Biblioteka oferuje; książki: drukowane (ok. 12 700 tytułów), elektroniczne polskie (ponad 230 tytułów), elektroniczne zagraniczne (ok. 38 000 tytułów) oraz *czasopisma* drukowane (262 tytuły w tym 31 bieżących z zakresu turystyki i rekreacji), elektroniczne zagraniczne ok. 20 500 tytułów. Biblioteka uruchomiła Repozytorium; deponowanie, przechowywanie, archiwizowanie dorobku naukowego, dydaktycznego i badawczego pracowników i doktorantów poszczególnych wydziałów Uczelni. Zasoby biblioteczne, w tym pozycje zawarte w kartach przedmiotów są wystarczające dla potrzeb studentów o zagadnieniach; turystyka, rekreacja, hotelarstwo, biznes, ekonomia, zarządzanie, zdrowie, żywienie, sport itp., co potwierdzili obecni na spotkaniu z ZO studenci. Studenci pozytywnie wypowiedzieli się nt. dostępności do zbiorów bibliotecznych a także ich kompletności, nie zaobserwowali problemów związanych z odnalezieniem pozycji

wymaganych przez nauczycieli akademickich w sylabusach, tylko w nielicznych przypadkach pojawiły się problemy ze zbyt małą liczbą książek w stosunku do zapotrzebowania.

Zbiory biblioteki są systematycznie uzupełniane na wniosek nauczycieli akademickich lub studentów, udostępniane na miejscu w Czytelni Ogólnej (46 miejsc), Czytelni Czasopism Bieżących (14) i w Informatorium (7 miejsc) oraz Hallu Katalogowym (6 miejsc). Biblioteka organizuje warsztaty pracy naukowej i dydaktycznej (link „Szkolenia biblioteczne”). Do dyspozycji studentów są oprogramowania wykorzystywane na rynku usług turystycznych i rekreacyjnych gdzie studenci mogą umieszczać indywidualne strony WWW. Do zasobów biblioteki studenci mają dostęp z komputerów osobistych, mogą elektronicznie zamawiać i wypożyczać książki. Studenci obu form studiowania nie wnosili zastrzeżeń ani do godzin otwarcia biblioteki - dostosowane są one do zajęć dydaktycznych studentów ani do zasobów lektury obowiązującej i zalecanej w sylabusach. W funkcjonowaniu Biblioteki uczestniczy Rada Biblioteczna złożona z pracowników uczelni wspierająca i opiniująca jej działania. Studenci korzystają też z obszernych informacji zamieszczanych na stronie internetowej Wydziału - <http://wtir.awf.krakow.pl>.

### 7.3

Uczelnia monitoruje i modernizuje infrastrukturę dydaktyczną, naukową, zasoby edukacyjne oraz system biblioteczno-informacyjny. Infrastruktura dydaktyczno-naukowa oraz system biblioteczno-informacyjny są zadawalające. Coroczna ocena prowadzona jest przez Wydziałową Komisję do Spraw Jakości Kształcenia, bieżąca przez nauczycieli akademickich i studentów. Uwagi odnoszące się do infrastruktury studenci mogą też zawrzeć w ankiecie „Ocena pracy administracji Uczelni” (ocena pracy biblioteki, ocena funkcjonowania Uczelni). Oceny brane są pod uwagę w celu doskonalenia procesu nauczania. Studenci najwyżej ocenili jakość obiektów sportowych i ich wyposażenie. Należy zwrócić uwagę na zbyt małą liczbę pozycji książkowych, wymaganych przez wykładowców o czym mówią dane ankiety studenckiej oraz studenci-członkowie Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Podobną sytuację odnotował ZO analizując pozycje literatury zalecane w kartach przedmiotów ale nie wszystkie dostępne w bibliotece. Niewielkie uchybienia naprawiane są na bieżąco. Wyremontowano dom studencki nr 2, odnowiono budynek administracyjny. Z rozmów z nauczycielami akademickimi wynika, że pozyskano fundusze na remont budynku głównego ze szczególnym uwzględnieniem zmiany sufitów (niebezpieczne, drewniane). Planuje się budowę pełnowymiarowego boiska do piłki nożnej.

#### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Wydział dysponuje bardzo dobrą infrastrukturą dydaktyczną zarówno w Uczelni jak i w podmiotach z którymi współpracuje, co pozwala na przygotowanie studentów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych do przyszłej pracy zawodowej. Studenci korzystają z rozbudowanej infrastruktury uczelni, którą oceniają bardzo pozytywnie. W ich opinii należy zwiększyć liczbę sal ze stanowiskami do egzaminowani.

Wydział zapewnia studentom możliwość korzystania z zasobów informacyjno/edukacyjnych oraz z zasobów bibliotecznych krajowych i zagranicznych w tym z pozycji zawartych w kartach przedmiotów na terenie Uczelni jak i w miejscu zamieszkania. W opinii studentów należy wyposażić bibliotekę w piśmiennictwo zalecane w kartach przedmiotów w liczbie odpowiadającej potrzebom studentów.

Baza dydaktyczna, zasoby edukacyjne oraz system biblioteczno-informacyjny są co roku monitorowane przez Wydziałową Komisję do Spraw Jakości Kształcenia. Uczelnia dba o jakość całej bazy dydaktycznej, pozyskuje środki na jej modernizację.

## **Dobre praktyki**

- nowoczesny i świetnie wyposażony budynek biblioteki otwarty do północy,
- wykupienie miejsce na serwerze oraz domenę na portalu nazwa.pl, gdzie studenci mają możliwość umieszczenia indywidualnych stron WWW oraz pracy w WordPress, co uczy studentów, jak praktycznie utworzyć i utrzymywać własny realny serwis WWW dostępny globalnie.

## **Zalecenia**

- wyposażenie większej liczby sal w stanowiska z systemem do egzaminowania,
- doposażenie biblioteki w książki wymagane przez wykładowców.

## **Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia**

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8**

Studenci każdego roku mają przypisanego swojego opiekuna, który pomaga im wdrożyć się w procedury studiowania na I roku studiów a także wspomaga rozwiązywanie problemów pojawiających się w całym cyklu kształcenia.

Nauczyciele akademicki są dostępni dla studentów podczas konsultacji. Odbývają się one w terminach dostosowanych do planu zajęć studentów. Istnieje również możliwość umówienia się z wykładowcą na spotkanie poza wyznaczonymi godzinami, co ma dla studentów istotne znaczenie w związku z podejmowaną w wielu przypadkach pracą zawodową, wykonywaną równoległe do odbywania studiów. Godziny dyżurów są wg studentów odpowiednie.

Pomoce naukowe niezbędne do uzyskania odpowiednich efektów kształcenia są w opinii studentów przydatne. Jakość materiałów dydaktycznych jest oceniana pozytywnie. Nauczyciele akademicki często wysyłają materiały na swoje zajęcia za pośrednictwem poczty elektronicznej. Z perspektywy studentów ocenianego kierunku materiały wysyłane drogą elektroniczną są na odpowiednim poziomie, adekwatne do treści omawianej na zajęciach.

Obsługę administracyjną prowadzi: Dziekanat, Dział Socjalno-bytowy studentów, sekretariaty katedr, biblioteka oraz administracja domów studenckich i służby podległe Kanclerzowi. Studenci mają kompetentną obsługę w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów. Studenci obecni podczas spotkania z ZO bardzo pozytywnie ocenili pracę dziekanatu i pomoc świadczoną przez pracowników dziekanatu. Godziny otwarcia wspomnianej jednostki w opinii studentów są odpowiednie. Podczas spotkania z ZO podkreślono otwartość Dziekana oraz jego zastępców na uwzględnianie studenckich próśb, dotyczących zarówno ich indywidualnego procesu kształcenia, jak i ewentualnych zmian w programie studiów

Studentom zapewnia się możliwość realizacji indywidualnego toku studiów. Korzystanie przez studenta z ITS, dostosowanego do jego zainteresowań naukowych, bądź wynikającej z sytuacji życiowej jest określone odpowiednimi przepisami Regulaminu Studiów. Studenci

korzystają w praktyce z zaproponowanych rozwiązań, co pozwala im m.in. podejmować pracę zawodową w trakcie trwania studiów.

W uczelni funkcjonują prężnie działający Samorząd Studentów, który realizuje szereg aktywności, których adresatami są nie tylko studenci ale również pracownicy Uczelni i mieszkańcy Krakowa. Samorządowcy wymienili następujące inicjatywy: szkolenia z praw i obowiązków studenta, Bal Piórnika, Akademikiada, Święto sportu, Juwenalia, Wybory Najmilszej Studentki i Superstudenta, Turniej Bowlingowy, Zawody o puchar Rektora w narciarstwie i snowboardzie.

Podczas wizytacji ZO PKA rozmawiał z licznie zgromadzonymi przedstawicielami kół naukowych działającymi w ramach jednostki, a także ich opiekunami. Koła działają aktywnie, biorąc udział w konferencjach, a także uczestnicząc w badaniach naukowych. Studenci otrzymują bardzo dobrą w ich opinii opiekę merytoryczną, a także materialne środki do rozwijania swoich zainteresowań

Na kierunku TiR funkcjonują trzy koła naukowe: Akademickie Koło PTTK, Koło Naukowe „AZYMUT” oraz od lutego 2017 roku Koło Naukowe „Direttissima”. Aktualnie koła te zrzeszają około 80 studentów. Ich wspólnymi formami działalności są: udział w konferencjach i obozach naukowych, badania naukowe, poszerzanie wiedzy z obszaru turystyki i rekreacji oraz spotkania z interesującymi ludźmi. Do ciekawszych przedsięwzięć z ostatniego okresu należy zaliczyć:

- udział 2 zespołów (5 osób) w Sympozjum Turystycznych Kół Naukowych „Współczesne wyzwania na rynku turystycznym” z przygotowanymi i wygłoszonymi referatami. Jeden z nich ukazał się w wydawnictwie konferencyjnym (Koło „AZYMUT”),
- udział 3 osób w Doktorsko-studenckim Sympozjum Kół Naukowych w kwietniu 2017 r. z przygotowanym, wygłoszonym i opublikowanym referatem „Koło AZYMUT”,
- przygotowanie i przeprowadzenie badań kwestionariuszowych dotyczących Targów Bożonarodzeniowych w Krakowie – 2016 r. na zlecenie Krakowskiej Kongregacji Kupieckiej przy współpracy z Instytutem Turystyki (Koło „AZYMUT”),
- spotkanie z eurodeputowanym Bogdanem Wentą na temat mobilności zagranicznej studentów (Koło „AZYMUT”),

Ankietyzacja jest przeprowadzona w formie papierowej. Studenci wypełniają formularz ankiety anonimowo i dobrowolnie. Studenci podczas spotkania z ZO PKA wskazali na mocne i słabsze strony procesu ankietyzacji. Wyniki ankiet są analizowane przez władze jednostki, a postulowane przez studentów zmiany, dotyczące m.in. zwiększenia nacisku na praktyczny wymiar zajęć, wprowadzane w życie. Warto podkreślić kompleksowość ankiet, odnoszą się one do wszystkich interesujących studentów wizytowanego kierunku aspektów realizowania zajęć, a także pozwalają na proponowanie własnych projakościowych rozwiązań. Jednocześnie tak szeroki zakres badania obejmujący każde zajęcia z osobna, mając na względzie obszerny i szczegółowy zakres formularza ankiety, determinuje konieczność poświęcenia dużej ilości czasu przez studenta na ocenę wszystkich zajęć. Opisany stan rzeczy prowadzi do niskiej zwrotności ankiet, co w opinii zarówno studentów jak i władz jednostki budzi wątpliwości względem miarodajności badania. Z perspektywy warto zastanowić się nad skróceniem formularza ankiety, pozostawiając przy tym miejsce na swobodną wypowiedź, co dla studentów jest przy procesie ankietyzacji najważniejsze

Informacje o formach opieki nad studentami mogą oni uzyskać za pośrednictwem strony internetowej jednostki a także w tradycyjny sposób, podczas spotkań z władzami jednostki, poprzez akcje informacyjne, oraz w Dziekanatach. Informacje przekazywane studentom są kompleksowe, dotyczą wszystkich interesujących ich aspektów, a także łatwo dostępne i aktualne

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Jednostka realizuje wszystkie zadania związane z opieką i wsparciem studenta w jego procesie kształcenia w sposób odpowiedni. Działania mają charakter kompleksowy, uwzględniają zróżnicowane potrzeby różnych grup studentów. Podczas spotkania z ZO PKA studenci wskazali szereg atutów kształcenia na tym kierunku studiów. Duże znaczenie przy takiej ocenie ma otwartość władz jednostki na uwzględnienie studenckiej perspektywy, jak i utrzymywanie partnerskiej relacji z interesariuszami wewnętrznymi. Studenci uzyskują szerokie wsparcie od władz wydziału i dedykowanych pracowników bezpośredniego kontaktu. Studenci mogą liczyć na wsparcie wykładowców poza zajęciami. Życie studenckie w bardzo ciekawy sposób animują działające organizacje studenckie i koła naukowe.

### **Dobre praktyki**

Brak

### **Zalecenia**

Brak

### **5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny**

W poprzedniej wizytacji nie sformułowano zaleceń.

**Przewodniczący Zespołu oceniającego:**

**Prof. dr hab. Janusz Iskra**

